

ลักษณะทั่วไป

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง เป็นหน่วยงานราชการ มีผู้อำนวยการ เป็นผู้บังคับบัญชา สถานพินิจฯ มีหน้าที่ให้การสงเคราะห์เพื่อคุ้มครองและแก้ไขความประพฤติเด็กและเยาวชนที่ต้อกคดีทั้งก่อนและหลังการพิจารณาพิพากษา กับดูแลรักษาประโยชน์ของผู้เยาว์ในคดีแพ่งตามศาลสั่ง มีหน่วยงานดังนี้

๑. สถานแรกรับ (บ้านเมตตา) สังกัดกองแรกรับสถานพินิจฯ ให้บริการในรูปจั้บ้านพักเด็กและเยาวชนที่ต้อกหาที่อาศัยเป็นครั้งแรก ซึ่งพนักงานสอบสวนนำส่งไว้ระหว่างรอการสอบสวนหรือพิจารณาของศาล ทำการวิเคราะห์เบื้องต้นเกี่ยวกับความประพฤติและบุคลิกลักษณะของเด็กและเยาวชนในความคุ้มครองเป็นรายบุคคล เพื่อรวบรวมเป็นรายงานของสถานพินิจฯ เสนอศาลประกอบการพิจารณาพิพากษา / คำเนินการศึกษาอบรมวิชาสามัญ ถึงระดับประถมศึกษาปลายกับวิชาชีพเบื้องต้น เช่น ช่างไฟฟ้า ช่างโลหะ ช่างศิลป์ และอบรมจริยศึกษาแก่เด็กและเยาวชนระหว่างควบคุมความ

๒. กองคุมประพฤติ สังกัดสถานพินิจฯ ทำการสืบเสาะข้อเท็จจริงสิ่งแวดล้อม สาเหตุและความเห็นเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนที่ต้อกหาที่อาศัยเป็น

---

^๑ ศาลคดีเด็กและเยาวชน, "แนะนำกิจการศาลคดีเด็กและเยาวชน," (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีวิกรมชาติ, ๒๕๒๐).

รายบุคคล เพื่อรวบรวมเป็นรายงานสถานพินิจฯ ส่งพนักงานสอบสวน อัยการ และเสนอศาลปกครอง การพิจารณาพิพากษา ทำการคุ้มครองเด็กตามคำสั่งศาล สืบเสาะข้อเท็จจริง ความสัมพันธ์ในครอบครัว ททรัพย์สินเกี่ยวกับผู้เยาว์ในคดีแพ่ง เพื่อรวบรวมเป็นรายงานสถานพินิจฯ เสนอความเห็นต่อศาลปกครอง การพิจารณาพิพากษา หรือสั่งและดำเนินการ กำกับการปกครองผู้เยาว์ตามคำสั่งศาลด้วย

๓. กองแพทย์ สังกัดสถานพินิจฯ ทำการตรวจพิเคราะห์ร่างกายและจิตของ เด็กและเยาวชน รายงานผลการตรวจรวบรวมเป็นรายงานสถานพินิจฯ ส่งพนักงานสอบสวน อัยการ และเสนอศาลปกครอง การพิจารณาพิพากษา รักษาพยาบาล เด็กและเยาวชนซึ่งเจ็บป่วย ก็มีสถานแนะนำเด็กเพื่อให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองของเด็กที่มีปัญหาทางความประพฤติ และแก้ไขปัญหาดุจใจ เด็กที่ผิดปกติ เนื่องจากความบกพร่องทางร่างกาย สติปัญญา หรือความสัมพันธ์กับผู้อื่น การให้บริการในสถานแนะนำเด็กนี้ไม่มีการรับเด็กไว้ควบคุมและไม่ต้องเสียค่าบริการ

เด็กและเยาวชนซึ่งถูกสงสัยว่าเสพยาเสพติด กองแพทย์จะตรวจสอบหาสารในปัสสาวะทางเคมีด้วย

๔. กองอำนวยการ ทำหน้าที่ค้ำจุน การต่าง ๆ งานฝึกอบรมและงานสงเคราะห์ภายหลังปล่อย โดยมีสถานฝึกและอบรมและสถานกักและอบรมทั้งต่อไปนี้อยู่ในความควบคุม

๔.๑ สถานฝึกและอบรมเด็กชาย (บ้านกรูณา) ทำการฝึกและอบรมเยาวชนชาย ซึ่งศาลมีคำสั่งให้รับการฝึกอบรมแก้ไขความประพฤติ และเยาวชนที่ถูกจับกุมเป็นครั้งที่ ๒ ขึ้นไปไว้ควบคุมระหว่างสอบสวนและพิจารณาคดี ให้ฝึกอบรมวิชาสามัญถึงระดับประถมปลาย ฝึกวิชาชีพช่างไม้ ช่างเย็บเสื้อผ้า ช่างตัดผม ช่างพิมพ์ ศิลปกรรม คนตรี และวิชาเกษตรกรรมแก่เยาวชนตามหลักสูตรการศึกษาพิเศษ ของกระทรวงศึกษาธิการ ให้การอบรมจริยศึกษา - พลศึกษา แก้ไขความประพฤติผิดปกติของเยาวชน บริการสงเคราะห์ภายหลังปล่อยในเรื่องที่อยู่อาศัยชั่วคราว ส่วนการสงเคราะห์จัดหางานให้แก่เยาวชนที่พ้นจากการฝึก

อบรมแล้ว เป็นหน้าที่ของแผนกสงเคราะห์ภายหลังปล่อยจะดำเนินงานต่อไป
ร่วมกับมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชน

๔.๒ สถานฝึกและอบรมเด็กชายรุ่นเล็ก (บ้านมุกดา) สำหรับฝึก
อบรมวิชาสามัญและวิชาชีพทางสาขาแก่เด็กรุ่นเล็กอายุไม่เกิน ๑๔ ปี

๔.๓ สถานฝึกและอบรมเด็กหญิง (บ้านปรานี) ทำการฝึกและอบรม
เด็กและเยาวชนหญิง ซึ่งศาลมีคำสั่งให้ฝึกอบรมและซึ่งอยู่ระหว่างสอบสวนและ
พิจารณาคดี มีการฝึกวิชาชีพช่างเย็บ การฝีมือ ช่างเสริมสวย และให้การศึกษา
วิชาสามัญ ระหว่างการสอบสวนพิจารณาคดี เช่นเดียวกับสถานแรกกับ และสถาน
ฝึกและอบรมเด็กชาย

๔.๔ สถานกักและอบรม (บ้านอุเบกษา) ทำการฝึกและอบรมอย่าง
เข้มงวด ทั้งในค่านระเบียบวินัยและการใช้แรงงานแก่เด็กหรือเยาวชนชายที่ศาล
มีคำสั่งให้กักและอบรม ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ที่เคยใช้วิธีการของสถานฝึกและอบรม
มาแล้วไม่ได้ผล หรือมีความประพฤติผิดปกติกมาก ส่วนบริการ คำนการศึกษาคัด
ทำนองเดียวกันกับสถานฝึกและอบรมเด็กชาย

บ้านกรุณา บ้านมุกดา และบ้านอุเบกษา ใ้รับพระราชทานชื่อจาก
สมเด็จพระเจ้าลูกเธอฯ ทั้งสองพระองค์เมื่อคราวเสด็จเยี่ยม ณ สถานที่ทั้ง
๓ แห่งนี้ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๑๗

สถานฝึกและอบรมเด็กชาย (บ้านกรุณา)

ประวัติโดยทั่วไป

"บ้านกรุณา" เป็นชื่อของสถานฝึกและอบรมของสถานพินิจและคุ้มครอง
เด็กกลางในศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง บ้านกรุณา ตั้งอยู่เลขที่ ๑๘๗ ถนนสรรพาวุธ
บางนา กรุงเทพฯ ๑๑ ในปัจจุบัน บ้านกรุณา มีเด็กและเยาวชนที่ศาลสั่งให้คอย
คุมตัวไว้ระหว่างพิจารณาคดีอีกประมาณ ๒๕๐ คน รวมทั้งหมกประมาณ ๘๐๐ คน
ในเนื้อที่ ๑๖ ไร่

จุดประสงค์ของการจัดตั้งสถานฝึกและอบรม

นโยบายของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง มุ่งเน้นในด้านการแก้ไข บำบัดและสงเคราะห์ มากกว่าการลงโทษเด็กและเยาวชน หน้าที่หลักสำคัญ ๒ ประการ ของบ้านกรุณา คือ

๑. ควบคุมดูแลมิให้เด็กและเยาวชนดังกล่าวหลบหนีไปจากที่ควบคุมได้
๒. สงเคราะห์และแก้ไขบำบัด ให้เด็กและเยาวชนดังกล่าวให้กลับคน เป็นคนดี และเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติต่อไปภายหน้า โดยให้การศึกษา ฝึกอบรมทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ ตลอดจนการสั่งสอนศีลธรรม

การแบ่งงานและขอบเขตของงาน

การจัดสายงานในสถานฝึกและอบรม (บ้านกรุณา) นั้นแบ่งเป็นฝ่าย ใหญ่ ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายธุรการ และฝ่ายฝึกและอบรม (คูแผนภูมิที่ ๑ ซึ่งแสดง การจัดแบ่งงาน)

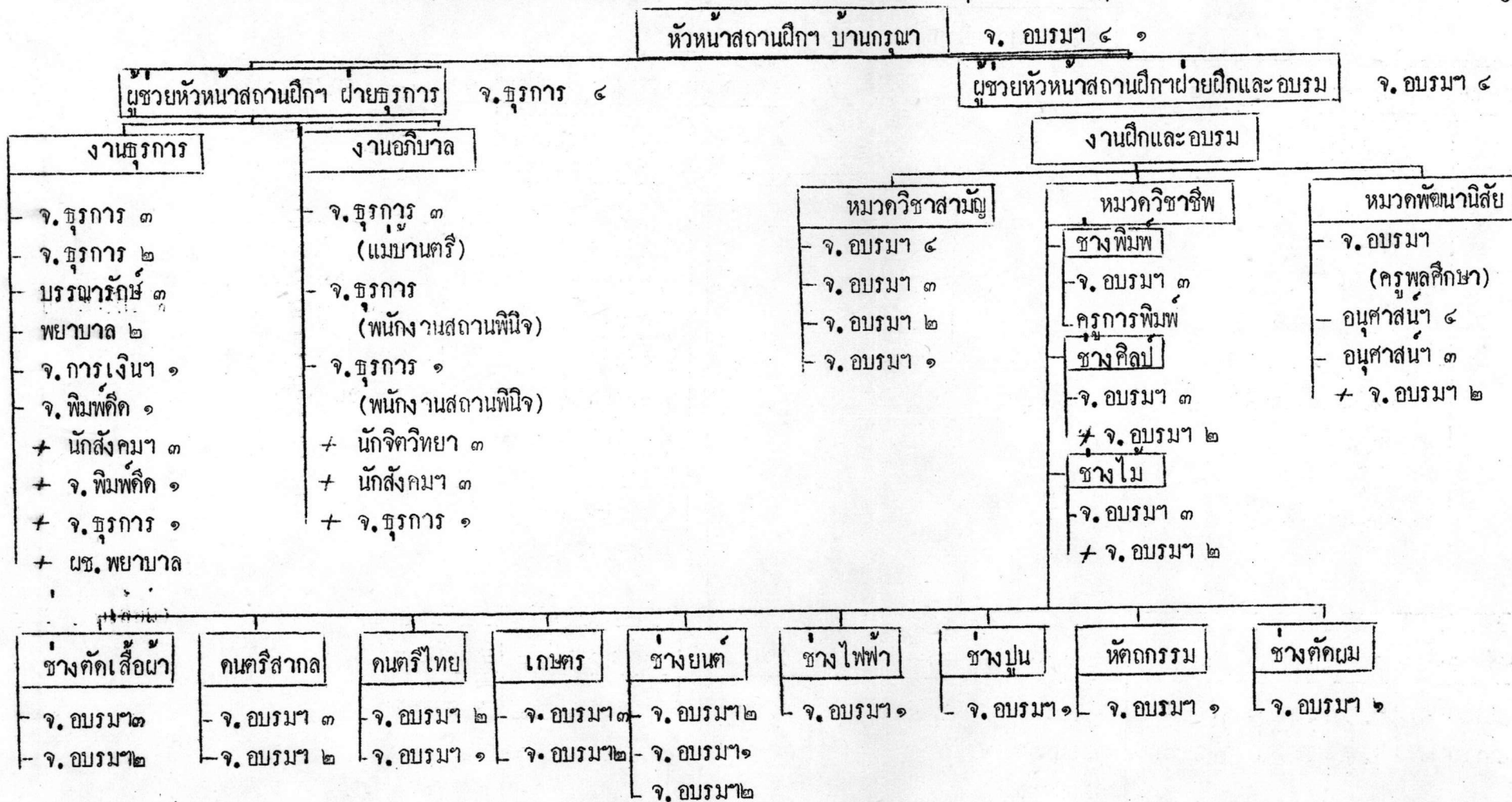
ฝ่ายธุรการ แบ่งเป็น ๒ งานคือ งานธุรการ และงานอภิวาล ส่วน ฝ่ายฝึกและอบรม แบ่งงานฝึกและอบรมออกเป็น ๓ หมวดใหญ่ คือ

๑. หมวดวิชาสามัญ
๒. หมวดวิชาชีพ ซึ่งมีสาขาวิชาชีพที่ทำการฝึกและอบรมอยู่ ๘ วิชาชีพ ควบกัน คือ ช่างพิมพ์ ช่างศิลป์ ช่างเย็บผ้าชาย ช่างคนตรี ช่างเกษตร ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า และช่างคัตเม
๓. หมวดพัฒนานิสัย

สุพจน์ สุโรจน์, "งานอาสาสมัครที่บ้านกรุณา" (พระนคร : ศาลคดี เด็กและเยาวชนกลาง ๒๕๑๗), หน้า ๑ (อัครสำเนา)

แผนภูมิที่ ๑
แสดงการจัดแบ่งงานในสถานฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายรุ่นใหญ่ (บ้านกรูณา)

บ้านกรุณา มีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ดังนี้

หัวหน้าสถานฝึกและอบรม : ทำหน้าที่ดำเนินงานและรับผิดชอบงานบริหารทั่วไปทั้งหมดของสถานฝึกและอบรม เช่น การแยกประเภทเด็กและเยาวชนให้เข้าอยู่ตามหอพักต่าง ๆ ดูแลความเป็นอยู่ของเยาวชนอย่างใกล้ชิด ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ทั้งหมดและทำหน้าที่เกี่ยวกับการเงินอีกด้วย

ผู้ช่วยหัวหน้าสถานฝึก : ทำหน้าที่ช่วยเหลือหัวหน้าสถานฝึกประสานงานและทำการแทนหัวหน้าแผนฝึกและอบรมด้านต่าง ๆ ในขณะที่หัวหน้าสถานฝึก ไม่อยู่

ฝ่ายทะเบียนประวัติ : ทำหน้าที่รวบรวมและเก็บรักษา สมุดประจำวันของเด็กในสถานฝึก และรวบรวมผลการฝึกอบรม

ฝ่ายฝึกอบรม แบ่งออกเป็น ๒ ส่วนคือ

ฝ่ายบ้าน : รับผิดชอบเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในขณะที่อยู่บนหอพัก ปกติมีพ่อบ้าน หอละคน นอกจากนั้นมีพ่อบ้านลอย ซึ่งคอยผลัดเปลี่ยนเวลาในขณะที่พักบ้านคนอื่น ๆ มีกิจธุระหรือหยุดงาน

ฝ่ายโรงเรียน : รับผิดชอบด้านการสอน ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ รวมทั้งจรรยา มารยาทของเด็กและเยาวชนด้วย นับว่ามีความสำคัญไม่น้อยกว่าพ่อบ้าน ซึ่งมีครูทุกคนรับผิดชอบโดยตรงในค่านนี้

ดังนั้น งานด้านการสอนทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ จึงเป็นงานหลักที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการช่วยแก้ไขความประพฤติของเด็ก

ทางสถานฝึกฯ ใช้วิธีคัดเลือกเด็กที่มีนิสัยค่อนข้างดีเป็นหัวหน้าเด็กและเยาวชนทั้งหมด เพื่อช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยในสถานฝึกและอบรมนั้น เป็นการแบ่งเบาภาระและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนรู้จักฝึกหัดความเป็นผู้นำในทางที่ถูกคองอีกด้วย

เด็กและเยาวชนในสถานฝึกฯ

เมื่อศาลตัดสินให้ส่ง เด็กหรือเยาวชนไปยังสถานฝึกและอบรม เด็กและเยาวชนบางนา ศาลจะ กำหนดคดี เพียงระยะชั้นต่ำและชั้นสูงไว้ภายในขอบเขตนี้ ศาลจะปล่อยตัว เด็กหรือเยาวชนโดยปราศจากเงื่อนไข หรือภายใต้เงื่อนไขใด ๆ ก็ได้ ๑

ดังนั้น เด็กในสถานฝึกและอบรม จึงมี ๒ ประเภท

๑. ศาลตัดสินแล้ว

๒. ศาลยังไม่ตัดสิน แต่ถ่า เป็นเด็กกระทำผิดซ้ำก็ให้ส่งมาไว้บ้านกฤษฎาทันที

เด็กที่ศาลตัดสินแล้วมีทั้ง เด็กเล็กเด็กโต เมื่อเข้ามาอยู่ในบ้านกฤษฎาแล้ว ก่อนแรกจะจัดเด็กเข้าไปอยู่ตามหอที่มีที่ว่าง เด็กเล็กอยู่หอ ๒ เด็กกลางอยู่หอ ๓ ห่ออื่นเป็นเด็กโต หลังจากนั้นหัวหน้าสถานฝึกฯ จึงจะทำการแยกประเภทเด็กอีกครั้ง ตามความเหมาะสมแก่เด็กและเยาวชน ตามลักษณะอายุและรูปร่างลักษณะเฉพาะตัวของเด็ก เด็กที่มีอายุต่ำกว่า ๑๔ ปี จะถูกส่งไปบ้านมุทิตา เด็กโตหรือเยาวชนไว้ที่บ้านกฤษฎา แต่เด็กที่มีปัญหาของความวุ่นวายก็จะส่งไปบ้านอุเบกษา ๒

ขั้นตอนการจัดเด็กเข้าทำงานและฝึกวิชาชีพ

เมื่อพ่อบ้านประจำหอรับเด็กและเยาวชนเข้ามาอยู่ในหอพัก พ่อบ้านจะเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวให้ ให้ของใช้ที่จำเป็น แล้วพ่อบ้านจะอธิบายชี้แจง ระเบียบ

^๑ "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔,"

ราชกิจจานุเบกษา ๖๘ (๓ กรกฎาคม ๒๕๔๔) : มาตรา ๓๒.

^๒ สัมภาษณ์ จรินทร์ มุขมา, ผู้ช่วยหัวหน้าสถานฝึกและอบรมเด็กชายบ้านกฤษฎา, ๒๕ กันยายน, ๒๕๒๐.

ข้อบังคับ อธิบายให้เด็กทราบว่าควรทำอะไรบ้างในเวลาใด นับว่าพ่อบ้านเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชนมาก คือเป็นผู้ดูแลเด็กและเยาวชนตั้งแต่เริ่มเข้าหอพัก ดูแลเด็กและเยาวชนก่อนไปรับการฝึกอบรม ควบคุมดูแลหลังจากกลับมาหอพักแล้ว และยังเป็นທີ່ปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องทั่ว ๆ ไปของเด็ก

วันรุ่งขึ้น หลังจากที่เข้าประจำหอแล้ว เด็กใหม่ทุกคนจะต้องเข้าทำงานโยธา คือ ทำความสะอาดสถานฝึกฯ เป็นเวลาประมาณ ๑๕ วัน หลังจากนั้นหนังสือนำตัว เด็กจากศาลก็จะถูกส่งมาบ้านกรุดาจนครบ ผู้ช่วยหัวหน้าแผนกฝึกฯ ก็จะดูรายละเอียดประวัติเด็กในสมุดประจำตัวของเด็ก จำแนกประเภทเด็กเล็ก ส่งไปบ้านมุทิตา เด็กโตคงอยู่บ้านกรุดา ส่วนเด็กที่มีปัญหาส่งไปบ้านอุเบกขา ตั้งใจกล่าวมาแล้ว นอกจากนี้ยังพิจารณาคุณะกับการศึกษา เพื่อจัดเด็กให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพ

ถ้าเด็กและเยาวชนที่ยังไม่จบ ป. ๔ ก็จัดให้เรียนวิชาสามัญ ระดับ ๑ (ป. ๑ - ป. ๒) และระดับ ๒ (ป. ๓ - ป. ๔) และถ้าต้องการศึกษาต่อก็ให้เรียนระดับ ๓ (ป. ๕ - ป. ๗) รายละเอียดเกี่ยวกับการศึกษาวิชาสามัญ จะได้อีกกล่าวต่อไป

สำหรับเด็กที่จบ ป. ๔ แล้ว จะทำการสอบถามเด็กว่าสนใจจะฝึกวิชาชีพอะไร โดยพิจารณาจากความสนใจ ความถนัด เวลาที่จะรับการฝึกอบรม แต่ถ้าวเด็กไม่รู้จะเรียนอะไร ทางสถานฝึกฯ ก็จะกำหนดให้รับการฝึกวิชาชีพ ใดอย่างใดอย่างหนึ่ง

สัมภรณ์ สุพจน์ สุโรจน์, หัวหน้าสถานฝึกและอบรมเด็กชายบ้านกรุดา,
๑๕ กันยายน, ๒๕๒๐.

ดังนั้น ผู้ช่วยหัวหน้าสถานศึกษา จะรายงานไปที่หน่วยฝึกต่าง ๆ ทราบว่า ได้จัดเด็กเข้าเรียนวิชาใดบ้างแล้ว ขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ทะเบียนจะทำหน้าที่รวบรวมรายงานผลการฝึกอบรมจากครูฝึกเป็นระยะ ๆ

การฝึกอบรมเด็กและเยาวชน แบ่งออกได้เป็น ๓ ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. การสอนวิชาสามัญ บ้านกฤณาจัดให้มีการเรียนการสอนวิชาสามัญ ระดับ ๑ ถึงระดับ ๓ ตามหลักสูตร การศึกษาผู้ใหญ่ กระทรวงศึกษาธิการ สำหรับเด็กและเยาวชนที่ยังไม่รู้หนังสือเลย บ้านกฤณาจะจัดให้พวกเขาได้เรียนจนอ่านออกเขียนได้ และจนจบชั้นระดับ ๒ (ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔) เป็นอย่างต่ำ และถ้าพวกเขาต้องการจะเรียนต่อจนจบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ระดับ ๓) ก็ย่อมจะทำได้ ส่วนผู้ที่ต้องการเรียนวิชาสามัญสูงกว่านี้ก็อาจทำได้ โดยการเรียนเป็นส่วนตัวหรือรายกลุ่ม โดยมีอาสาสมัครช่วยสอนให้ในขณะที่ยังว่างจากหน้าที่การงาน ทุกๆ ๖ เดือนจะมีการสอบวัดผล โดยกระทรวงศึกษาธิการ ผู้ที่สอบได้ทุกวิชาแล้วก็จะได้รับประกาศนียบัตรที่กระทรวงศึกษาธิการออกให้ ขณะนี้มีห้องเรียน ๖ ห้อง เป็นชั้นระดับ ๑ มี ๒ ห้อง ระดับ ๒ มี ๒ ห้อง และระดับ ๓ มี ๒ ห้อง มีครูประจำ ๔ คน และนักเรียนประมาณ ๒๐๐ คน

๒. การฝึกวิชาชีพ สำหรับผู้ที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ แล้วขึ้นไป และไม่ประสงค์จะศึกษาต่อเพิ่มเติม บ้านกฤณาจะจัดให้เด็กและเยาวชนเหล่านี้เข้าฝึกวิชาชีพในแขนงที่ตนต้องการ ในปัจจุบันบ้านกฤณามีการฝึกอาชีพ ๔ สาขา แต่ละสาขามีหลักสูตรระยะสั้น ๖ เดือน เป็นอย่างต่ำ คือ

(๑) ช่างพิมพ์ ฝึกหนักไปในทางปฏิบัติ เริ่มตั้งแต่การพัฒนาระบายการหอกระดาษ การเรียงพิมพ์ ไปจนถึงการทำงานประจำแท่นพิมพ์ ใช้เวลาฝึกเพื่อหาความรู้ ความชำนาญประมาณ ๒ ปี เด็กและเยาวชนในหน่วยช่างนี้จึงจะทำงานได้คือ ปัจจุบันนี้ช่างพิมพ์มีเจ้าหน้าที่ (ครู) ๔ คน และเยาวชนประมาณ ๕๐ คน โรงพิมพ์ของหน่วยช่างนี้รับงานพิมพ์แบบคำร้องของศาล ๑๒๔ ศาล ทิวราชอาณาจักร เป็นประจำ นอกจากนี้ก็รับพิมพ์ใบขายทอดตลาด และหนังสือ

คุณภาพของกระทรวงยุติธรรมด้วย โรงพิมพ์รับงานพิมพ์เล็ก ๆ น้อย ๆ จากข้างนอกบ้าง เช่น นามบัตร การ์ดแต่งงานและการ์ดงานศพ เป็นต้น

(๒) ช่างไม้ ฝึกหนักไปในทางภาคปฏิบัติ แบ่งออกเป็น ๒ ประเภท คือ ทำเครื่องเรือน หรือเครื่องประดับบ้านประเภทหนึ่งและทำการซ่อมแซมอาคารสถานที่อีกประเภทหนึ่ง งานส่วนใหญ่เป็นการก่อสร้างซ่อมแซมอาคารของบ้านกฐณา ระยะเวลาฝึกอย่างน้อยที่สุด ๖ เดือน หน่วยช่างนี้มีเจ้าหน้าที่ (ครู) ประจำ ๔ คน และเยาชนประมาณ ๕๐ คน

(๓) ช่างเย็บเสื้อผ้า เรียนทั้งทฤษฎีและฝึกภาคปฏิบัติ ใช้เวลาเรียน ๖ เดือน และมีการสอบวัดผล ผู้ที่สอบได้จะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการ งานประจำของหน่วยช่างนี้ก็คือ รับจ้างเย็บเสื้อผ้าของเยาชนชายสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ผลผลิตของหน่วยช่างนี้ ตกเดือนละประมาณ ๒๐๐ ชุด หน่วยช่างนี้มีเจ้าหน้าที่ (ครู) ๒ คน และเยาชนประมาณ ๕๐ คน

(๔) ช่างตัดผม เรียนทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หลักสูตรระยะสั้น ๖ เดือน มีการสอบวัดผลทุก ๖ เดือน ผู้สอบได้จะได้รับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการ งานประจำของหน่วยช่างนี้ก็คือ ตัดผมเด็กและเยาชนบ้านกฐณา เดือนละประมาณ ๑,๐๐๐ ครั้ง มีเยาชนไปบริการตัดผมให้แก่ประชาชนทั่วไปที่สถานพินิจฯ กลาง ๑ คน และบ้านกฐณา ๑ คน หน่วยช่างนี้มีเจ้าหน้าที่ (ครู) ๒ คน และเยาชน ๕๐ คน

(๕) เกษตรกรรม เรียนทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ หลักสูตรระยะสั้น ๖ เดือน สอนและฝึกให้เด็กและเยาชนรู้จักการเลี้ยงไก่และสุกร การทำสวนครัว การทำกระดางโมเสก และการทำสวนถาด เป็นต้น ผลผลิตทางเกษตรส่วนมากขายให้กับโรงครัวของบ้านกฐณา นอกนั้นขายแก่เอกชนข้างนอก หน่วยนี้มีเจ้าหน้าที่ (ครู) ๒ คน และเยาชนประมาณ ๕๐ คน

(๖) ศิลปะปฏิบัติ เรียนและฝึกหนักไปในทางปฏิบัติ หลักสูตรระยะสั้น ๖ เดือน สอนให้เด็กผู้จัดการทำงานศิลปะ และการให้สี สอนให้รู้จักหล่อหุ่นปูน การขีดเส้นและทาสี เป็นต้น ผลผลิตเป็นภาพสีน้ำมัน และกระปุกอคมสิริรูปสัตว์ต่าง ๆ หน่วยงานมีเจ้าหน้าที่ (ครู) ๓ คน และเยาวชนประมาณ ๕๐ คน

(๗) หน่วยดนตรี วางโครงการฝึกเด็กและเยาวชนที่สนใจวิชาดนตรีสากล และดนตรีไทย ในปัจจุบันฝึกเฉพาะดนตรีสากลก่อน มีครูสอนดนตรีประจำ ๒ คน และเยาวชนรับการฝึกอบรม ๒๐ คน

(๘) ช่างเครื่องยนต์ หลักสูตรระยะสั้น ๖ เดือน เด็กและเยาวชนรุ่นละ ๕๐ คน ทุกระยะ ๖ เดือน จะกำหนดให้มีการสอบวัดผลเพื่อรับประกาศนียบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการด้วย

วิชาที่ทุกสาขาที่กล่าวมาแล้วนั้น บ้านกรุณามีวัตถุประสงค์พิเศษ คือ ต้องการให้เด็กและเยาวชนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง ๆ ไม่ว่าจะโดยทำงานกับนายจ้าง หรือทำเป็นส่วนตัว นอกจากนี้แต่ละวิชาต่างก็มีรายได้ของตน บ้านกรุณา ก็จะจัดสรรให้แก่เด็กและเยาวชนของชาวนั้น ร้อยละ ๕๐ และให้เจ้าหน้าที่ร้อยละ ๑๐ ที่เหลือเก็บเป็นทุนสำรองต่อไป เงินปันผลที่แบ่งให้แก่เด็กและเยาวชนนั้นจะแบ่งให้เป็น ๒ ครั้ง คือ ให้เยาวชนไว้ใช้จ่ายในปัจจุบันครั้งหนึ่ง โดยนำเข้าบัญชีเบิกจ่ายประจำวัน และเก็บไว้ให้เด็กและเยาวชนในวันครบกำหนดปลดออกครั้งหนึ่ง การที่จัดตั้งกลาวนีก็เพื่อเป็นกำลังใจแก่เด็กและเยาวชนและเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และเป็นการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนอีกประการหนึ่งด้วย เยาวชนบางหน่วยข้างจะมีเงินสดตัวออกไปเมื่อครบปลดออกประมาณ ๕๐๐ บาท

๓. การอบรมจิตใจ เป็นส่วนสำคัญของการฝึกและอบรมที่บ้านกรุณา และก่อบรมผสมผสานไปกับการเรียนวิชาสามัญ การฝึกวิชาชีพ และการทำงานตามปกติ การอบรมจิตใจในที่นี้หมายความรวมถึง การอบรมสั่งสอนเด็กและเยาวชนตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพุทธศาสนา โดยจัดให้มีการบรรยายหรือปฏิบัติกรรม

การอบรมเด็กและเยาวชนให้รู้จักมารยาทของสังคม วัฒนธรรมและประเพณี ตลอดจน
 ถึงการทำงานเป็นหมู่เป็นคณะ และการมีน้ำใจเป็นนักกีฬาด้วย การอบรมจิตใจใน
 ที่นี้จึงกินความหมายกว้างกว่าการเยียวยาทางจิต (Psychotherapy) ของประเทศ
 ตะวันตกมาก วิธีการที่ใช้อยู่ในปัจจุบันพอที่จะแยกออกได้เป็น ๓ ประเภทด้วยกัน คือ

(๑) การฝึกพลศึกษา ลูกเสือ และการเล่นเกมกีฬา ซึ่งในชั้นต้น
 มุ่งให้เด็กและเยาวชนรู้จักออกกำลังกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ ให้รู้จักความ
 มีน้ำใจเป็นนักกีฬา และในขั้นสุดท้าย ให้รู้จักการทำงานแบบเป็นหมู่คณะ ที่บ้าน
 ภูมามีหน่วยพลศึกษา ประกอบด้วยครูพลศึกษา ๑ คน และอาสาสมัครหลายคน
 ช่วยกันฝึกและสอนเยาวชนในกิจการดังกล่าวแล้ว

(๒) การฝึกกีฬามารยาทในสังคม ได้แก่ การอบรมสั่งสอนในเรื่อง
 มารยาทที่เหมาะสมในโอกาสต่าง ๆ ตลอดจนการฝึกมารยาทเหล่านั้นในชีวิตประจำวัน
 ด้วย พ่อบ้าน ครู และเจ้าหน้าที่อื่น ๆ ทุกคน รวมทั้งอาสาสมัครด้วย ได้ร่วมกันฝึก
 สอนมารยาทที่ควรมีดังกล่าวแล้วให้เยาวชนได้ฝึกหัดปฏิบัติตาม

(๓) การอบรมสั่งสอนตามหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา
 ซึ่งมุ่งสอนให้ทุกคนมีให้กระทำความชั่วประการหนึ่ง ให้กระทำความดีอีกประการหนึ่ง
 และทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใสอีกประการหนึ่ง อนุศาสนาจารย์ของบ้านภูมามี ผู้ทรง
 คุณวุฒิของพุทธสมาคม พระภิกษุสงฆ์ และอาสาสมัครฆราวาส ได้เป็นผู้ให้การอบรม
 สั่งสอนเด็กและเยาวชนเหล่านี้ตามหัวข้อธรรมต่าง ๆ ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต
 ประจำวันได้ สำหรับผู้ที่ประสงค์จะฝึกสมาธินั้น ก็จะมีอาสาสมัครไปสอนวิธีเข้า
 สมาธิให้ด้วย ทั้งหมดที่กล่าวนี้ก็เพื่อให้เด็กและเยาวชนเข้าใจในบาปบุญคุณโทษ
 สิ่งซึ่งเป็นประโยชน์และมีโทษเป็นประโยชน์ ตลอดจนการรู้จักวางตนและปฏิบัติตน
 เหมาะสมกาลละเทศะ รู้จักปฏิบัติตามกฎและกติกาของสังคม และรู้จักทำงานร่วมกัน
 เป็นหมู่คณะ สิ่งเหล่านี้ถ้าเข้าใจและนำไปประพฤติได้ก็จะทำให้เด็กและเยาวชนดำเนิน
 ชีวิตทั้งในระหว่างฝึกอบรม และภายหลังปลดปล่อยแล้วได้อย่างมีความสุขและเป็น
 ประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างมากด้วย

๔. ระเบียบปฏิบัติของสถานฝึกอบรม

๔.๑ การเยี่ยม ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง จะมาเยี่ยมเด็กได้สัปดาห์ละ ๖ วัน เว้นวันอาทิตย์ และวันหยุดราชการ เงินหรือสิ่งของที่นำมาให้เด็กเวลาเยี่ยม ให้ผานเจ้าหน้าที่ก่อนมอบให้เด็ก ห้ามซุกซ่อนของต้องห้ามเหล่านี้ให้เด็ก คือ อาวุธ เครื่องมือเกี่ยวกับการหลบหนี เครื่องมือเกี่ยวกับการพนัน สุราและสิ่งเสพติดให้โทษ สิ่งนี้อาจทำให้เกิดอคติภัย ของมีค่าต่าง ๆ °

๔.๒ การมีจดหมายติดต่อ ผู้ปกครองและญาติพี่น้องสามารถส่งจดหมายมายังสถานฝึกได้โดยตรง แต่ต้องผ่านการตรวจพิจารณาของเจ้าหน้าที่เพื่อหลีกเลี่ยงสิ่งผิดกฎหมายหรือระเบียบและไม่เป็นผลต่อการอบรม เพื่อไม่ให้ของแวะกับเด็กอีกเหมือนอย่างอยู่ภายนอก เมื่อเด็กต้องการจะเขียนจดหมายส่งข่าวไปถึงบ้านทางสถานฝึกฯ ก็จะต้องออกคำสั่งมอบให้เมื่อต้องการ

๔.๓ การขอลาให้เด็กไปบ้าน การขอลานี้จะมีการพิจารณาให้ลาเมื่อเด็กหรือผู้ปกครองไปขอลาต่อครู ณ สถานฝึกและอบรม แล้วครูหัวหน้าหน่วยจะเสนอต่อผู้อำนวยการสถานฝึกและคุมครอง เด็กกลาง หรืออธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางอนุญาตตามระเบียบที่กำหนดไว้ หลักเกณฑ์ในการขอลานั้นเด็กจะต้องปฏิบัติตัวดีในสถานฝึกและอบรม เสียก่อนจึงจะได้รับสิทธิพิเศษให้ลาเช่นนี้ และเจ้าหน้าที่จะติดต่อกับผู้ปกครองประกอบการพิจารณาคำขอลา ถ้าผู้ปกครองหมั่นติดต่ออยู่ก่อนแล้วก็จะ เป็นการสะดวก การปฏิบัติตัวดีนั้นพิจารณาจากผลการศึกษา การฝึกอาชีพและความประพฤติตลอดจนความไว้วางใจโดยทั่วไปด้วย แต่ผู้ปกครองของเด็กที่ได้รับอนุญาตให้ลาไปบ้านควรดูแลเด็กขณะอยู่บ้านให้ปฏิบัติตัวเรียบร้อย อย่าส่งเสริมให้เด็กอยู่บ้านเกินวันลา

ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง, "ท่านกับศาลคดีเด็กและเยาวชน"

(กรุงเทพมหานคร : บริษัทการพิมพ์, ๒๕๒๐), หน้า ๓๓-๓๔, ๑๘-๑๘.

การลาครั้งแรก เด็กต้องทำตัวดีมาไม่น้อยกว่า ๒ เดือน ส่วนการลา
ครั้งต่อ ๆ ไป เด็กจะต้องทำตัวดีห่างจากการลาครั้งแรกไม่น้อยกว่า ๒ เดือน

เด็กและเยาวชนที่ลาได้ก็เฉพาะที่ศาลตัดสินแล้วเท่านั้น เด็กที่ศาลยังไม่
ตัดสินลาไม่ได้ แต่ให้ประกันตัวไว้หรือให้เจ้าหน้าที่พาไปบ้านผู้ปกครอง

ในบางกรณี ผู้ปกครองขอลาเด็กที่ยังทำตัวไม่ดีตามกำหนด แต่ทาง
ครอบครัวมีธุรกิจสำคัญที่จะอนุญาตให้ลาได้ โดยพิจารณาความจำเป็น ระยะเวลา
ที่อนุญาตให้ลาไปเพียงวันเดียว แต่กรณีพิเศษลาได้ ๓ - ๗ วัน และผู้ปกครอง
ต้องให้ค้ำประกันว่าเด็กต้องได้ไปอยู่บ้าน ปฏิบัติตัวเรียบร้อย

๔.๔ การควบคุมทางวินัย ตามปกติเมื่อเด็กมาอยู่รวมกันมาก ๆ
ย่อมต้องมีระเบียบวินัยเป็นหลักเกณฑ์การประพฤติปฏิบัติเป็นหลัก เฮอเบิร์ต เอ.
บลอค และแฟรงค์ ที. ฟลินน์ กล่าวว่า การควบคุมทางวินัยนั้น ควรมีเป้าหมาย
เพื่อให้เด็กและเยาวชนรู้จักควบคุมและปกครองตนเอง^๑ ตามกฎหมายของศาล
คดีเด็กและเยาวชน ปรากฏในมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็ก
พ.ศ. ๒๔๔๔ ซึ่งการลงทัณฑ์อยู่ในความควบคุมของผู้อำนวยการสถานพินิจ

๔.๔.๑ เขียนไม่เกิน ๑๒ ที

๔.๔.๒ ชั่งเดียวครั้งละไม่เกิน ๑ สัปดาห์

๔.๔.๓ ทำงานหนัก

๔.๔.๔ ทัศนคติประโยชน์ และความสะอาดที่เด็กและเยาวชนได้รับ

---

^๑Harbert A. Block and Frank T. Flynn, Delinquency: The Juvenile Offender in America Today (New York : Random House, 1956), p. 101.

การลงทัณฑ์ตามมาตรานี้ให้ลงทัณฑ์แก่เด็กและเยาวชนที่ละเมิดกฎหมาย ประพฤติชั่วหรือกระทำความผิดวินัย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ครั้งที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๔) * ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็ก และเยาวชน พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดว่า ทัณฑ์ที่จะลงแก่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดวินัย กฎหมายประพฤติกว้างเป็น ๒ สถาน สถานหนักให้ลงโทษเขียนหรือขังเดี่ยว สถานเบาให้ทำงานหนัก ตัดผลประโยชน์และความสะดวกที่เด็กและเยาวชนได้รับ

อนึ่ง การลงทัณฑ์ให้ผู้เฝ้าระวังสถานพินิจ คำนึงถึงสวัสดิภาพของเด็ก คำนึงถึงบุคคลลักษณะ สุขภาพและภาวะแห่งจิต เป็นคน ๆ ไป ถ้าผู้เฝ้าระวังสถานพินิจ เห็นว่าเด็กและ เยาวชนยังไม่สมควร ใ้รับการลงทัณฑ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อ

การส่งภาคทัณฑ์ทำไ้ครั้งนี้ คือ ถ้าละเมิดกฎหมายประพฤติกว้าง หรือกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรง และเด็กและเยาวชนใ้คำนึงถึงความผิดที่กระทำไปแล้ว การสั่งให้ทำงานหนักครั้งหนึ่งต้องไม่เกิน ๒ ชั่วโมง และห้ามมิให้สั่งเด็กและ เยาวชนทำงานหนักในลักษณะที่เห็นว่าเป็นการใช้แรงงานเด็กหรือเยาวชนเกินกว่าสภาพแห่งร่างกาย

วิธีการ เขียนเด็กและ เยาวชนใ้ผู้เฝ้าระวังสถานพินิจส่งเด็กหรือ เยาวชนไปให้แพทย์ตรวจ เสียก่อนว่าจะทนต่อการ เขียนไ้หรือไม่ หรือแพทย์ลง ความเห็นว่าเขียนไ้จึงจะดำเนินการไ้ การ เขียนใ้เขียนค่อนหน้าผู้เฝ้าระวัง สถานพินิจหรือกรรมการสถานพินิจแล้วแต่กรณี วิธีการ เขียนใช้เขียนควยไม้ไ้ เหลือกลม หรือหวายเส้นผ่าศูนย์กลางไม่เกิน ๑ ซม. และยาวไม่เกิน ๑ เมตร

* กฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติ ๒๕๔๔, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๖๘ ตอนที่ ๗๔, ๑๑ ส.ค. ๕๔. ข้อ ๒.

ต้องให้เด็กหรือเยาวชนยืนตรง แล้วเขียนที่ขาอ่อนท่อนบนด้านหลัง พยายามอย่าให้ขารอยเข็ม ถ้าแพทย์เห็นว่าเด็กหรือเยาวชนทนต่อการเขียนไม่ได้ให้ยุติการเขียน เมื่อเขียนเสร็จให้ส่งตัวเด็กหรือเยาวชนให้แพทย์ตรวจรักษา

การขังเดี่ยว ให้ขังครั้งหนึ่งไม่เกิน ๓ วัน แต่ถ้าเด็กหรือเยาวชนถูกขังเดี่ยวอีก สิ่งขังใดครั้งละไม่เกิน ๓ วัน แต่ถ้าขังต่อเป็นครั้งที่ ๓ รวมขังติดต่อกันเกิน ๑ สัปดาห์ ให้ขอความเห็นชอบต่ออธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนเสียก่อน นอกจากนี้เด็กคนใดละเมิดกฎหมายประพฤติก้าว หรือกระทำความผิดวินัย ถูกเขียนหรือขังเดี่ยวในเคื่อนใด ก็ห้ามออกนอกสถานที่ หรือห้ามอนุญาตให้ลาในเคื่อนั้น ยกเว้น กรณีเจ็บป่วย เป็นต้น

๕. การปลดปล่อยตัวเด็กและเยาวชน

มีคณะกรรมการพิจารณาผลการปฏิบัติตัวของเด็กซึ่งอธิบดีศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางแต่งตั้ง ประชุมพิจารณาวัตถุประสงค์ผลการฝึกและอบรม โดยฟังรายงานของผู้ฝึกทั้งในสถานสามัญศึกษา อาชีวศึกษา และงานบ้าน เพื่อวัดว่ามีความก้าวหน้าในการเรียน การฝึกงาน และความประพฤติเพียงใด แล้วมีมติแสดงผลการพิจารณาไว้ แบ่งเป็น ๕ ระดับ คือ ไม่ก้าวหน้า ก้าวหน้าน้อย ก้าวหน้าพอใช้ ก้าวหน้าดี และก้าวหน้าดีมาก เด็กจะได้รับการพิจารณาวัตถุประสงค์ผลการฝึกและอบรมเป็นระยะ ๆ ครั้งแรกเมื่อครบ ๔ เดือน นับแต่วันที่ศาลพิพากษา และครั้งต่อ ๆ ไปเมื่อครบอีก ๔ เดือนถัดไป คณะกรรมการจะมีการประชุมเดือนละครั้ง เด็กที่ปฏิบัติตัวอยู่ในระดับก้าวหน้าพอใช้ขึ้นไป จะได้รับการพิจารณา เช่น ให้อาบน้ำ

โดยปกติถ้าคำพิพากษาของศาลได้กำหนดระยะเวลาที่ให้ฝึกและอบรมขั้นต่ำและขั้นสูงไว้ ซึ่งมักจะเป็น ๑ - ๓ ปี เด็กจะได้ปล่อยตัวเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับผลการวัดผลในการปฏิบัติตัวของเด็กดังกล่าว แต่ถ้ามหาพิพากษากำหนดระยะเวลาที่ให้ฝึกและอบรมตายตัว การปล่อยยอมเป็นไปตามกำหนดนั้น

เมื่อตรวจสอบการปฏิบัติตัวของเด็กทุกคน เด็กจะต้องถือบัตรผ่าน สำหรับให้ครูผู้ฝึกงูหรือรับรอง เรื่องการปฏิบัติตัวที่หึง เชาและบายและระหว่างที่อยู่หอพัก

เด็กที่ปฏิบัติตัวไม่ก้าวหน้า หัวหน้าสถานฝึกฯ จะเปลี่ยนแปลงแผนการแก้ไข โดยอาจจะย้ายผู้นั้นไปฝากไว้ในสถานักกา หรือย้ายหอเปลี่ยนวิชาที่ให้เรียน หรือฝึกวิชาซึ่งพตามความเหมาะสมกับพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป หรืออาจส่งเด็กที่มีความประพฤติเลวออกไปฝากกักในเรือนจำก็ได้

๖. การติดตามผลงาน

เมื่อศาลได้ปล่อยตัว เด็กและเยาวชนแล้ว การติดตามผลงานเป็นอำนาจหน้าที่ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ซึ่งทำหน้าที่สงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อยจากสถานฝึกฯ ทั้งนี้อาจจะเป็นกรณีศาลสั่งปล่อยโดยกำหนดเงื่อนไขให้ปฏิบัติต่อไปอีก ระยะเวลาหนึ่ง หรือปล่อยโดยไม่มีเงื่อนไขก็ได้ ซึ่งเด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการสงเคราะห์เกี่ยวกับที่อยู่อาศัยหรือการครองชีพ

ตามกฎหมายพระราชบัญญัติการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๔๘๔ ให้สถานพินิจฯ มีอำนาจและหน้าที่ คือ กระทำการตามความจำเป็นเพื่อให้ทราบความเป็นอยู่ของ เด็กและ เยาวชนที่ได้รับการปลดปล่อย เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่คนที่อยู่อาศัยและการศึกษาเท่าที่จะทำได้

ตามมาตรา ๖๕ ในกรณีที่เด็กได้รับการปลดปล่อยจากสถานฝึกฯ ถ้าศาลหรือผู้ปกครองหรือสถานฝึกฯ ขอร้อง สมควรกำหนดเงื่อนไขภายหลังปลดปล่อย ให้เด็กนั้นปฏิบัติให้ศาลมีอำนาจสั่งได้ และตามมาตรา ๖๕ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน ก็ได้กำหนดวิธีให้พนักงานคุมประพฤติ สอดส่องดูแล เด็กในกรณีที่ศาลสั่งปล่อย โดยมีเงื่อนไขหรือไม่มีเงื่อนไขก็ตาม

งานอาสาสมัคร

ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ได้ดำเนินการจัดตั้งมูลนิธิสงเคราะห์เด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนชั้น และได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้ว เมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๑๗^๑ มูลนิธิมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๑. เพื่อกำเนินการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กของศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางในคานาสวัสดิการ การศึกษาอบรม การฝึกวิชาชีพ ตลอดจนการจัดหางานอาชีพ

๒. เพื่อร่วมมือและประสานงานกับหน่วยราชการ องค์กรต่าง ๆ รวมทั้งเอกชนในการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนดังกล่าว

๓. เพื่อสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ไ้รับการปลดปล่อยจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลางให้มีโอกาสไ้รับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือประกอบอาชีพ

๔. เพื่อกำเนิงานค้ำที่อยูอาศัย และเลี้ยงดูชั่วคราวแก่เด็กและเยาวชนที่ไ้รับการปลดปล่อยจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง

ปัจจุบัน บ้านกรุณามีโครงการอาสาสมัครอยู่ ๒ โครงการ

๑. โครงการสงเคราะห์เยาวชนที่ติดยาเสพติดให้โทษ

อาสาสมัครสภาผู้พิพากษาแห่งชาติ ร่วมกับอาสาสมัครสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดตั้งโครงการขึ้นสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ติดยาเสพติดของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๑๖ เป็นต้นมา

^๑ สุพจน์ สุโรจน์, "งานอาสาสมัคร," หน้า ๘.

กิจกรรมการสงเคราะห์ที่ได้กระทำไปแบ่งเป็น ๒ ประเภท

ก. สงเคราะห์ทางกาย ได้แก่การจัดหาเครื่องนุ่งห่ม อุปโภคบริโภคนิต่าง ๆ เป็นต้น การติดต่อหางานหรือฝึกงานให้ หรือช่วยสอนหนังสือให้หลังจากปล่อยตัวไปแล้ว

ข. สงเคราะห์ทางใจ ได้แก่การไปเยี่ยม เด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคลหรือรายคณะ เพื่อถามข่าวคราวและสารทุกข์สุขต่าง ๆ ช่วยติดต่อครอบครัวของเด็กและเยาวชนเพื่อช่วยเหลือและสงเคราะห์ติดต่อวัดและเจ้าภาพบรรพชาให้ เพื่อให้เขาได้รับการอบรมจิตใจเต็มที่

๒. โครงการอาสาสมัครช่วยแก้ไขและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่บ้านกรูณา

เริ่มเมื่อ ๒๐ มีนาคม ๒๕๑๓ ส่วนมากของอาสาสมัครโครงการนี้เป็นนิสิตนักศึกษา มีงานดังต่อไปนี้คือ ช่วยครูประจำสอนหนังสือทั้งในและนอกห้องเรียน สอนดนตรีสากล ช่วยบรรณารักษ์ ควบคุมดูแลการอ่านหนังสือ ช่วยครูพลศึกษาสอน และเล่นกีฬา ช่วยสงเคราะห์เป็นรายบุคคล โดยเป็นผู้เลี้ยงของ เด็กและเยาวชนที่ไร้ญาติขาดมิตร และสงเคราะห์ด้วยการตรวจและรักษาโรคฟัน

สภาพชีวิตและความเป็นอยู่โดยทั่วไปของเด็กและเยาวชนในบ้านกรูณา

เด็กและเยาวชนที่ถูกส่งมาบ้านกรูณานั้น มีทั้งเด็กที่ยังไม่เคยกระทำความคิดเลย และเด็กที่กระทำความคิดบ้าง ซึ่งอาจจะเคยถูกส่งตัวมารับการฝึกอบรมมากกว่าหนึ่งครั้งแล้วก็เป็นที่ได้ ดังนั้น ความรู้สึกของเด็กที่เข้ามาในสถานฝึกและอบรมจะแตกต่างกัน กล่าวคือ เด็กที่เคยเข้ามาแล้วอาจจะรู้สึกเฉย ๆ เพราะคุ้นเคยกับสถานฝึกมาก่อน แต่เด็กที่เพิ่งจะเข้ามาเป็นครั้งแรก จะมีความรู้สึกกลัว ประหม่า และหวั่นวิตก

หอพักของเด็กในสถานฝึก แบ่งออกได้ดังนี้ ๑

หอ ๒ เป็นหอพักสำหรับเด็กที่มีอายุประมาณ ๑๔ - ๑๕ ปี เรียกว่า
เป็นหอเด็กเล็ก

หอ ๓, ๔, ๕ เป็นหอพักสำหรับเด็กโต ซึ่งมีอายุอยู่ในระหว่าง
๑๖ - ๑๘ ปี เด็กทั้งสามหอนี้ มักจะก่อความวุ่นวายอยู่เสมอ เช่นการทะเลาะ
วิวาท หรือลักลอบกระทำการที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ของสถานฝึกฯ เช่นเสพเฮโรอีน คม
ทินเนอร์ สักตามตัวและพยายามหนี เป็นต้น

หอ ๖ เป็นหอพักของเด็กเรียบร้อย เจ้าหน้าที่จะเรียกเด็กในหอนี้ว่า
"หอเด็กดี" หอนี้มีเด็กจำนวนน้อยมากประมาณ ๓๐ คนเศษ ในขณะที่หออื่น ๆ
มีเด็กประมาณ ๑๕๐ คน เด็กที่ประพฤติปฏิบัติตัวดีตามระเบียบกฎเกณฑ์ คอยเป็นหู
เป็นตาให้เจ้าหน้าที่ช่วยสอดส่อง เด็กที่กระทำความผิดแล้วนำไปแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบ
เด็กในหอ ๖ จึงเป็นเด็กที่เจ้าหน้าที่ให้ความไว้วางใจ และอาจจะเบิกเด็กบางคน
ขึ้นมาช่วยงานทะเล เบียนหรืองานธุรการ บนตึกอำนวยการ เด็กซึ่งกลายมาเป็น "เด็กเบิก"
นี้ สามารถเดินออกนอกสถานฝึกฯ ไปซื้อขนมของใช้ต่าง ๆ ในละแวกนั้นได้อย่างอิสระ

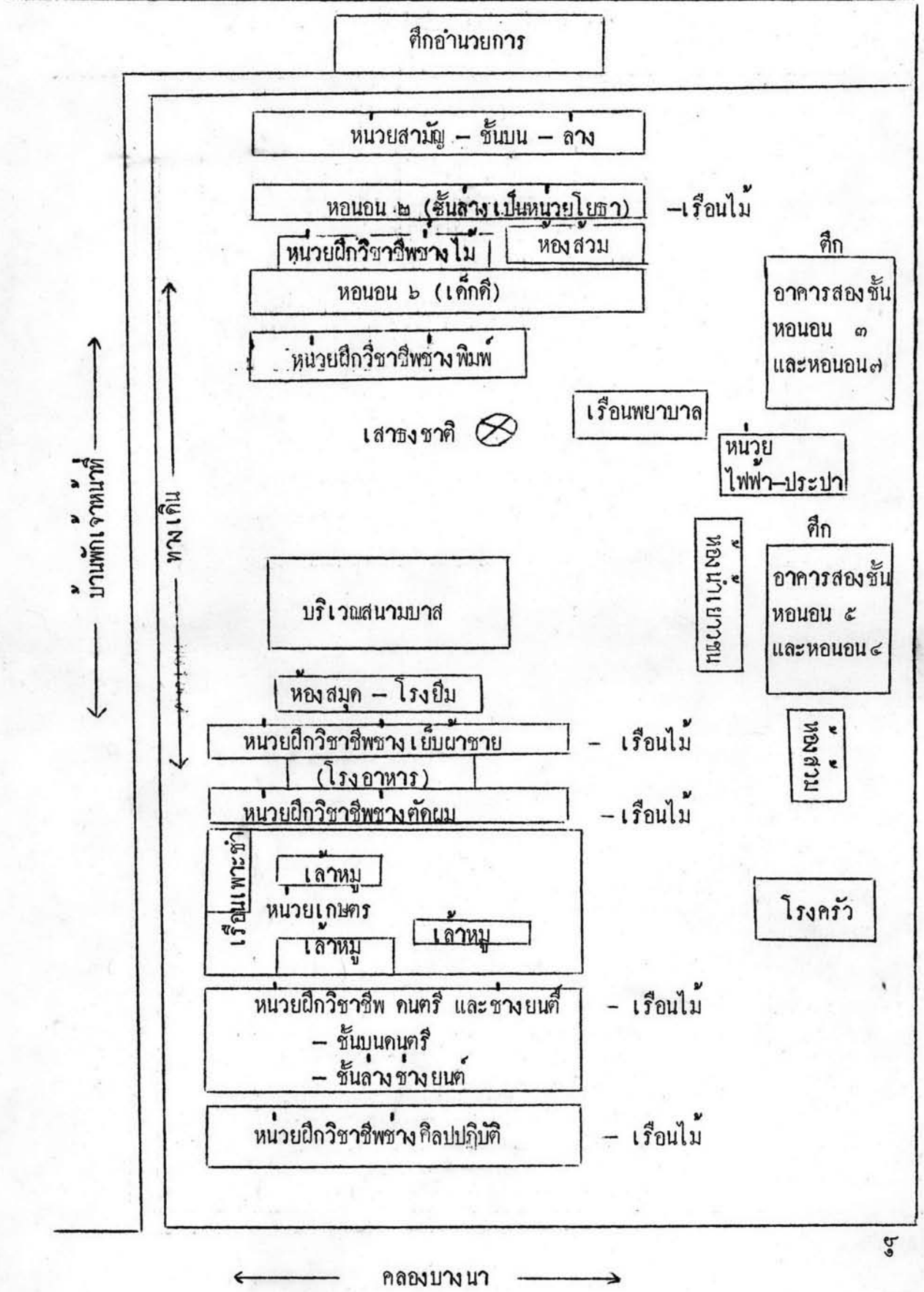
หอ ๗ ความประพฤติโดยทั่วไปคล้ายคลึงกับหอ ๓, ๔ และ ๕

(ในกฎแผนภูมิที่ ๒ ซึ่งแสดงการจัดสถานที่ของสถานฝึกและอบรมเด็ก (บ้านกรุณา)
ประกอบด้วย)

ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเด็กในสถานฝึกและอบรม
ผู้วิจัยได้จากการสัมภาษณ์และสังเกตการณ์จากกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ศึกษา
๒๐๐ คน และจากบันทึกส่วนตัว เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของเด็กในหอประมาณ
๑๐ คน.

แผนภูมิที่ ๒
แสดง การจัดสถานที่ของสถานฝึกและอบรมเด็ก (บ้านกรุณา)

ถนนสรรพาวุธ

เด็กและเยาวชนที่เพิ่งเข้ามาอยู่เป็นครั้งแรก

เด็กและ เยาวชนซึ่ง เพิ่งจะ เข้ามาอยู่ในสถานฝึกเป็นครั้งแรกจะมีความรู้สึกสูญเสียความเป็นตัวของตัวเอง และยิ่งถ้าเขามีไซ้เป็นเด็กเกเรในความหมายอันแท้จริง แต่กระทำผิดอันเนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต้องถูกส่งมาอยู่ร่วมกับเด็กคนอื่น ๆ ที่เขาไม่รู้จัก มาอยู่ในความปกครองดูแลของเจ้าหน้าที่แทนพ่อแม่ ซึ่ง เจ้าหน้าที่มักจะมีความสัมพันธ์ต่อเขาอย่าง เป็นทางการ ก็ยิ่งจะทำให้เขาทุกข์ใจมาก

เมื่อทางสถานฝึกฯ ใดแยกประเภทเด็กให้เขาไปอยู่หอต่าง ๆ ตามลักษณะรูปร่างและอายุของเด็กแล้ว เด็กใหม่ที่ยากจนหรือมาจากต่างจังหวัด เมื่อเข้าไปในหอแล้วมักไม่มีใครสนใจ ต้องค้นหานช่วยตัวเอง ใช้สิ่งของเท่าที่มีอยู่ในหอพัก หรือที่พ่อบ้านจัดให้ตามที่จำเป็น ส่วนเด็กที่พ่อแม่มีฐานะปานกลางหรือค่อนข้างดี เมื่อเข้าไปในหอวันแรก ก็จะมีเพื่อน ๆ ซึ่งเขาไม่รู้จักมาชวนไปนอนคุย และจะเอาใจเขาโดยเอาบุหรี่ให้สูบ เอาขนมให้กิน เมื่อออกไปสักระยะหนึ่งเขาก็จะรู้ว่าแท้จริงแล้วเพื่อน ๆ ส่วนใหญ่เหล่านี้มิได้มีความจริงใจกับเขาเลย เหตุที่ชวนเขามาอยู่มานอนคุย เพราะต้องการ ผลประโยชน์จากเขาเป็นการตอบแทน คือหวังผลประโยชน์ที่จะไต่จากการที่ญาติของเด็กมาเยี่ยม คืออาหาร ขนม และข้าวของเครื่องใช้ต่าง ๆ

ตั้งแต่วันแรกที่เด็กใหม่เข้ามา เด็กที่อยู่เก่าคนอื่น ๆ ก็มักจะมีคำถามมาถามเด็กใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับอาหาร เสื้อผ้า และเรื่องเพศ เป็นต้น และหากเด็กที่เข้ามาใหม่มีท่าทีแข็งกระด้างไม่ยอมลงให้ใครง่าย ๆ เขาอาจถูกทอดทิ้งหรือถาวยไปกว่านั้น ก็อาจถูกกลุ่มรุมทำร้าย

ดังนั้น ในช่วงระยะเวลาแรก ๆ ของการเข้ามาอยู่ใหม่ เด็กจะไม่สูงส่งกับเจ้าหน้าที่ แต่จะเชื่อฟังหัวหน้า หรือหัว ใจกในสถานฝึกซึ่งเป็นเด็กด้วยกัน แต่อยู่มานานกว่า โตกว่า และมีประสบการณ์มากกว่า เด็กที่เป็นหัว ใจกจะเป็นผู้สอนให้เด็กที่เข้ามาใหม่รู้ระเบียบกฎเกณฑ์ซึ่ง เขาคั่งกันเองในกลุ่ม เด็กที่เข้ามาใหม่

จึงพยายามปฏิบัติตามระเบียบที่ตั้งกันไว้ และรักษาความสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ในกลุ่ม เพื่อให้คนอื่น ๆ ยอมรับว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งในสังคมนั้น แต่ก็มีเด็กใหม่บางคนที่เก็บตัวซึ่งเขาอาจจะมีเพื่อนคนเดียวที่มาจากละแวกบ้านเดียวกันหรือรู้จักกันมาก่อน หรือเขาอาจจะอยู่คนเดียวโดยไม่ยุ่งสิ่งกับใคร และไม่เกรงกลัวใคร

งานและกิจกรรมประจำ

เด็กที่เข้ามาอยู่ใหม่ทุกคน ต้องทำงานโยธา คืองานประเภทที่ต้องออกแรง เช่น ขุดท่อ ขุดดินและทำความสะอาดสถานที่ เมื่อทำงานไคระยะหนึ่ง ประมาณ ๒ - ๓ เดือน เมื่อเจ้าหน้าที่มีเอกสารข้อมูลทุกอย่างพร้อม พบว่าเด็กไคระทำอะไรจริงอย่างแน่นอน ต้องรับการฝึกอบรมอยู่ในสถานฝึกๆ ก็จะจัดเด็กเข้าชางเรียน หรือฝึกงานตามแต่จะเห็นเหมาะสม และตามความถนัดของเด็ก เช่น ชางเรียน ชางพิมพ์ ชางเย็บและอื่น ๆ (ตั้งไคระกล่าวไว้โดยละเอียดในประวัติสถานฝึกและอบรม บ้านกฤษณา)

ปกติในวันธรรมคา ซึ่งไม่ใช่วันเสาร์-วันอาทิตย์ หอพักจะปิดไม่ให้เด็กขึ้นระหว่าง ๘.๐๐ - ๑๕.๐๐ น. ในช่วงที่ปิดหอ จึงเป็นเวลาที่ทำให้เด็กเข้าห้องเรียนและฝึกงาน

เวลาที่เรียนหรือฝึกงานคือ เช้าระหว่าง ๘.๐๐-๑๑.๓๐ น. และ
บ่ายระหว่าง ๑๓.๓๐-๑๖.๓๐ น.

เมื่อเลิกจากการเรียนวิชาสามัญหรือเลิกฝึกงานแล้ว เด็กจะขึ้นหอเตรียมของใช้เพื่ออาบน้ำ หลังจากนั้นก็จะมาโรงเลี้ยง (คือโรงครัวใหญ่) เพื่อกินอาหาร เมื่อเรียบร้อยแล้วจึงอาบน้ำ เมื่อขึ้นหอก็อาจจะพักผ่อนโดยการอ่านหนังสือหรือดูโทรทัศน์ และหอจะปิดไม่ให้เด็กเข้าหรือออกจากหอพักอีก ตั้งแต่ ๑๘.๓๐ น. เป็นต้นไป นอกจากเด็กจะมีงานประจำคือการเรียนหนังสือหรือฝึกงานแล้ว เด็กในแต่ละหอจะต้องมีเวรประจำทำความสะอาดกันอีกด้วย หัวหน้าหอจะเป็นคนแบ่งงานให้เด็กทำ ส่วนหนึ่งของเด็กในหอประมาณ ๕๐ - ๕๐ คน จะมีเวร

ประจำ คือทำงานที่ไม่ใช่งานบนหอ เช่น คัดน้ำ ทำความสะอาดส้วม เช็ดพัดลม เก็บรองเทา ฝาดูม่น้ำ เป็นต้น หรือทำงานประจำในช่าง เช่น ดูแลหมูของช่าง เกษตร (ตั้งใจกล่าวมาแล้วในตอนต้นของบทที่ ๒ ว่าเด็กมีห้องฝึกงานอาชีพต่าง ๆ ที่เรียกว่าห้องช่าง) หรือเบ็กและเก็บรักษาจานในห้องจาน เด็กที่เหลือจะแบ่ง เป็น ๓ พวก พวกแรกทำความสะอาด กวาดถูบนหอ พวกที่สองทำความสะอาด กวาดถูและยกกับข้าวในโรงเลี้ยง ส่วนพวกสุดท้ายเป็นพวกเสริมทั่วไป คือจะ เข้าทำงานแทน เมื่อคนที่ทำงานประจำคนใดคนหนึ่งป่วย การแบ่งงานนี้หัวหน้าหอ จะเป็นผู้รับผิดชอบทำสลากให้เด็กในหอเลือกงาน โดยที่หัวหน้าหอและหัวหน้า ละครศึกษา (ซึ่งเจ้าหน้าที่แต่งตั้ง) ไม่ต้องทำงานใดเลย สำหรับเด็กที่จับสลากได้ งานเสริมทั่วไป จะได้ทำหน้าที่เสริมทั่วไปคนละ ๒ เดือน แล้วก็จับสลากใหม่ เพื่อเปิดโอกาสให้คนอื่นจับสลากได้งานเสริมทั่วไปบ้าง เพราะเป็นงานสบาย

ในวันเสาร์ เด็กจะเรียนหนังสือหรือฝึกงานครึ่งวัน คือตั้งแต่ ๘.๐๐ - ๑๑.๓๐ น. เสร็จแล้วก็จะกลับหอมารับประทานอาหารกลางวัน ในตอนบ่ายอาจ จะชักผ้า ซ่อมที่นอน เล่นกีฬา หรือพักผ่อนหย่อนใจด้วยการอ่านหนังสือ ฟังวิทยุ หรือดูโทรทัศน์ เป็นต้น

ในวันอาทิตย์ จะมีการปิดหอเพื่อทำความสะอาดหอในห้วงเช้า หลังจากนั้นจะเปิดหอตลอดวัน เพื่อให้เด็กพักผ่อนได้ตามอัธยาศัย

กิจกรรมของเด็กในหอที่พำกันเป็นประจำ คือการแข่งขันกีฬาระหว่างหอ ทุกวันอาทิตย์จะมีการชกมวย เล่นฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์ หมากรุกและ บิงปอง ซึ่งใช้เวลาเล่นกันในวันเสาร์ตอนบ่ายและวันอาทิตย์ตลอดวัน และใน แต่ละเดือนจะมีการแข่งขันกีฬาระหว่างสถานฝึกฯ นักกีฬาที่มีความสามารถจาก แต่ละหอจะมารวมกันแล้วออกไปแข่งกับสถานฝึกฯ อื่นอีก ๓ แห่ง คือสถานกักและ อบรมเด็กชายบ้านอุเบกษา สถานฝึกและอบรมเด็กชายบ้านมุฑิตา และสถานแรก รับ้านเมตตา

กิจกรรมอื่น ๆ อีกที่ทางสถานศึกษา จัดให้คือ ในบางโอกาสจะมีพระมาเทศน์ และรศน์มนต์ ทุกวันศุกร์ เว้นศุกร์ จะมีอาจารย์มาอบรมสั่งสอนศีลธรรม และจะมีการนำเด็กที่มีความประพฤติเรียบร้อยกลุ่มหนึ่งออกไปเที่ยวนอกสถานที่เป็นประจำทุกปี ๑ ละครึ่ง

การรวมตัว เป็นกลุ่ม เล็กและการรวมตัว เป็น "บาง"

เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา ถ้าเคยอยู่ละแวกบ้านเดียวกันมาก่อน เมื่อเข้ามาอยู่ด้วยกันในสถานศึกษา ก็จะมี ความสนิทสนมและรวมตัวกัน เป็นกลุ่ม

โดยทั่วไปกลุ่มจะมี ๒ ลักษณะ คือกลุ่มขนาดเล็กหรือกลุ่มย่อยที่เด็กสนิทสนมกันมาก เพราะกินนอนและเล่นด้วยกัน และกลุ่มลักษณะที่สองซึ่งมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่เรียกว่า "บาง"

กลุ่มเล็กหรือกลุ่มย่อย มักจะประกอบด้วยเด็กจำนวน ๒ ถึง ๑๐ คน การที่เด็กสนิทสนมรวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็ก ก็เนื่องจากหลายสาเหตุด้วยกัน กล่าวคือ เป็นเด็กที่มาจากละแวกบ้านเดียวกัน อยู่ในหอเดียวกันหรือ/และนอนใกล้กัน ซึ่งทำให้เด็กเกิดความสนิทสนมได้อย่างรวดเร็วจึงเกิดการรวมตัว เป็นกลุ่มย่อย คุยกัน เล่นกัน มีปัญหาที่ปรึกษาหารือพูดคุยกันได้ แต่บางกรณีอาจจะ เป็นเพราะเรียนหนังสือหรือฝึกงานด้วยกันก็เป็นได้ นอกจากนี้การที่เด็กบางคนเข้าอยู่ในกลุ่มคุย อาจจะ เป็นเพราะ เพื่อนของ เด็กคนใดคนหนึ่งในกลุ่มซึ่งอยู่ภายนอกสถานศึกษาคนของ ญาติหรือ เพื่อนให้เด็กในกลุ่มนั้นช่วยเหลือด้วย

การที่เด็กในกลุ่มย่อยสนิทสนมกันมาก เพราะกลุ่มมีขนาดเล็กและต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันขณะที่อยู่ในหอ เช่นเด็กจะนอนรวมกัน ๓ คนในที่นอนหนึ่งชั้น แบ่งเสื้อผ้ากันใช้ กินข้าววงเดียวกันในโรงเลี้ยง คราวที่ญาติของคนใดคนหนึ่ง ในกลุ่มมา และเขาได้รับของกินของใช้จากญาติ ก็จะนำมาแบ่งให้เพื่อนคนอื่น ๆ ในกลุ่มหมุนเวียนสลับกันไป เมื่อเพื่อนในกลุ่มกระทำผิดฝ่าฝืนระเบียบ เช่นแอบ

เสพเฮโรอื่น หรือพยายามวางแผนที่จะหนีออกจากสถานฝึกฯ เพื่อน ๆ ก็จะช่วย
 บิดเป็นความลับ และในบางครั้งเด็กจะออกรับโทษแทนกัน เช่น เด็กชาย ก.
 เอาผ้าชุบทินเนอร์มาคมแทนเสพยา ถ้าเจ้าหน้าที่จับได้ เด็กในกลุ่มคนอื่นอาจจะ
 เป็นผู้รับผิดแทน เช่น เด็กที่ไม่มีญาติมาเยี่ยม อาจจะยอมรับผิดแทนเด็กชาย ก
 ซึ่งมีญาติมาเยี่ยมประจำ เพราะโทษของเจ้าหน้าที่ นอกจากจะเขียนเด็กกระทำ
 ผิดแล้ว ยังสั่งงดการเยี่ยมของญาติเป็นระยะเวลา ๑๕ วันถึง ๑ เดือนอีกด้วย
 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่ค่อนข้างนาน อันจะทำให้เด็กกลุ่มนั้นขาดอาหารและสิ่งของ
 เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะมาแบ่งกันกินแบ่งกันใช้เหมือนอย่างเคย

ในบางกลุ่ม อาจจะมีการตั้งฉายาให้ โดยตั้งขึ้นตามลักษณะ "คนดัง"
 บางคนในกลุ่มนั้น เช่น เด็กอยู่ข้างยนต์ มีฝีมือในการตีรันฟันแทง เด็กอื่น ๆ ก็อาจ
 จะเรียกเด็กกลุ่มนั้นว่าเป็นกลุ่มของไอ้เสือข้างยนต์ นอกจากนี้ก็มีฉายาของแต่ละคน
 อื่น ๆ อีก เช่น ใหญ่สปาร์ต่า บี้ข้างยนต์ เล็กโพธิ์ดำ เล็กสไปรท์ และเปี้ยก่าควาย
 เป็นต้น

ส่วนเด็กที่มีเพื่อนสนิทเพียงคนเดียวก็พอมีอยู่บ้าง แต่มีจำนวนไม่มากนัก
 เด็กเหล่านี้อาจจะ เป็นเด็กที่มีคู่คิดเข้ามาด้วยกัน คือทำผิดคดีเดียวกันรวมกันมา
 ก็จะมาสนิทกันอยู่เพียง ๒ คน สำหรับเด็กที่ไม่มีกลุ่มเพื่อนส่วนมากมักจะเป็นเด็ก
 ต่างจังหวัด ไม่มีเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้องมาเยี่ยม จึงเป็นเด็กสงบเสงี่ยม ไม่หา
 เรื่องกับใคร ก็อาจอยู่โดยสงบได้ แต่เด็กต่างจังหวัดหลายคนก็มีกลุ่มเพื่อนมากได้
 บางทีก็เป็นหัวหน้าบางไคควาย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพและความสามารถของเขา

"บาง" คือกลุ่มขนาดใหญ่ อันประกอบด้วยเด็กซึ่งมาจากละแวกบ้าน
 เดียวกัน มารวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่ ซึ่งอาจจะมีตั้งแต่ ๑๐๐ คน ไปจนถึง ๔๐๐ คน
 เช่น บางฝั่งชน พระโชนง ห้วยขวาง มหานคร บางรัก คลองเตย และถนนตก
 เป็นต้น บางที่ใหญ่มาก เช่น บางฝั่งชนและบางพระโชนง ก็อาจจะมี "บาง"
 ขนาดเล็กมารวมด้วย เช่นบางซื่อ และบางถนนตกจะขึ้นอยู่กับบางฝั่งชน ส่วนเด็ก

ที่มาจากคลองจั้น บางกะปิและห้วยขวางจะขึ้นอยู่กับบางพระโชนง เด็กเกือบทุกคน
เมื่อเข้ามาอยู่ในสถานฝึกใหม่ ๆ จะถูกชวนให้ไปเข้ากับบางซึ่งมีแต่เด็กละแวกบ้าน
เดียวกัน ฉะนั้น จึงมีน้อยคนมากที่จะไม่สังกัดบาง เด็กที่ไม่สังกัดบางมักจะเป็นเด็ก
ต่างจังหวัดไม่สูงสิงหรือมีเรื่องกับใคร มักจะเป็นเด็กเรียบร้อย อยู่กันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ

๒ - ๓ คน

"บาง" มีความสำคัญกับชีวิตประจำวันของเด็กมาก จะสังเกตได้จาก
การนอนในหอ ซึ่งมักจะแบ่งเป็นบางใหญ่สองบางคือบางพระโชนง คลองเตย
และห้วยขวางนอนอยู่คานหนึ่ง ส่วนบางฝั่งธน ถนนตกและบางซื่อจะนอนอยู่อีกคาน
หนึ่ง โดยมีการแบ่งเขตแดนอันเป็นที่รู้กันระหว่างสองบาง และการทะเลาะวิวาท
กันระหว่างสองบางจะเกิดขึ้นอยู่เสมอมิได้ขาด

ในทุกหอจะมีการแบ่งกันนอนแยกบางกัน ยกเว้นหอ ๗ ซึ่งจะมีลักษณะพิเศษ
คือไม่แยกเป็นบางใหญ่ ๒ บาง เด็กจากละแวกบ้านเดียวกันจะนอนรวมกลุ่มอยู่ใกล้ ๆ
กัน มีหลายกลุ่ม และแต่ละกลุ่มจะเรียกว่าบ้าน อย่างไรก็ตาม เด็กในหอนี้ก็ยอมรับว่า
ตนเองก็สังกัดบาง เมื่อใดก็ตามที่หัวหน้าบางเรียกให้รวมบางเพื่อทำอะไรร่วมกัน
บางอย่าง ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นการรวมพลต่อสู้กับบางอื่น เด็กก็จะมารวมชุมนุมกัน

เมื่อประจำอยู่บางใดแล้ว สิ่งที่เด็กเกรงกลัวไม่กล้าทำคือการย้ายบาง
จากบางหนึ่งไปรวมกับอีกบางหนึ่ง ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า "การชายบาง" เด็กที่
ชายบางจะไม่มีใครคบค้าด้วยเลย และบางใหม่ที่เด็กขอเข้าไปอยู่ก็จะไม่ยอมรับ

เด็กในสถานฝึกฯ มีโครงการรวมตัวเป็นบางที่เหนียวแน่น ให้สังเกต
จากกฎของข้อบังคับของบางหนึ่ง ซึ่งผู้นำหรือหัวหน้าของบางเป็นคนตั้งขึ้นมีดังนี้

๑. จะไม่นำความลับในบางไปบอกกับเด็กบางอื่นให้รู้ เป็นอันขาด
๒. จะไม่เดินรวมหรือนอนรวมกับเด็กบางอื่น
๓. เมื่อถูกเด็กบางอื่นรุมทำร้าย อย่าแกล้งแค้นด้วยตนเอง ต้องบอกกับ
หัวหน้าบางที่ตนอยู่ด้วยให้รู้ เรื่องเสียก่อน

๔. จะไม่ไปหาเรื่องกับข้างอื่นก่อน หรือนำความเคียดแค้นมาสู่บางของตน
๕. จงช่วยกันเมื่อบางของตนมีเรื่องกับข้างอื่น
๖. จะรักและเอื้อเฟื้อกันในบางเดียวกัน เหมือนญาติพี่น้อง
๗. จะเชื่อและทำตามหัวหน้าบางของตน
๘. จะไม่ซ้ำเติมคนในบางเดียวกัน ไม่ว่าจะจนหรือรวย
๙. จงรักษาความสะอาด อย่าให้คนบางอื่นดูถูกบางของตนได้เป็นอันขาด

ในบางครั้ง อาจจะมีเด็กบางคนซึ่งเคยทำกิจการร่วมกับเด็กบางอื่น เช่น เล่นกีฬาด้วยกัน และอาจจะชอบพอรักใคร่กัน แต่ก็เป็นเพื่อนพุดคุยกันไต่บางเท่านั้น ไม่สามารถจะย้ายไปอยู่บางเดียวกัน หรือกินนอนในหอเดียวกันได้ ในกรณีเช่นนี้ จะเห็นได้ว่า การแบ่งเป็นบางของเด็กในสถานศึกษา ทำให้เด็กมีโอกาสสนิทสนมกับคนละแวกบ้านเดียวกันเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เมื่อได้รับการปลดปล่อยจากสถานศึกษา โอกาสที่จะพบเพื่อนที่คุ้นเคยเหล่านั้นได้ก็ย่อมจะมีมาก เพราะบ้านเรือนอยู่ใกล้กัน

กล่าวโดยสรุปแล้ว การที่เด็กในสถานศึกษา รวมตัวกันเป็นบาง ก็เพื่อประโยชน์ในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หากคนใดถูกเด็กบางอื่นรังแกหรือทำให้ผู้ใดถูกเด็กคนนั้นเป็นเด็กอ่อนแอ หัวหน้าบางก็จะออกตัวต่อผู้แทน แต่ถ้าเป็นเรื่องใหญ่ ทั้งสองบางอาจจะตะลุมบอนกันเป็นมวยหมู

ความเป็นผู้นำหรือการเป็นหัวหน้าบาง

ในแต่ละหอจะมีเด็กซึ่งเจ้าหน้าที่แต่งตั้งให้เป็นหัวหน้าหออย่างเป็นทางการ อยู่แล้วหอละหนึ่งคน มีหน้าที่คอยดูแลความสงบเรียบร้อยและช่วยพอบานคุณเด็ก แต่ก็มีหัวหน้าของเด็กอีกประเภทหนึ่งซึ่งมีลักษณะที่ไม่เป็นทางการ ซึ่งเด็กที่อยู่ละแวกบ้านเดียวกันเป็นผู้แต่งตั้ง เรียกหัวหน้าประเภทนี้ว่าหัวหน้าบาง แต่ก็มีเด็กหลายคนที่ได้เป็นทั้งหัวหน้าบางและได้เป็นหัวหน้าหออย่างเป็นทางการด้วย ทั้งนี้เพราะหัวหน้าหอที่เจ้าหน้าที่แต่งตั้งมักจะไต่จากการชาวเสียงของเด็กในหอ เด็กที่มีลักษณะเป็นผู้นำก็มักจะไต่เป็นผู้นำอยู่เสมอ

การ เป็นผู้นำเป็นผลจากความสัมพันธ์ในระหว่างบุคคล ดังนั้น ในทุกกลุ่ม
ที่มีบุรณภาพอยู่ในระดับพอสมควร ก็จะมีหัวหน้ากลุ่ม^๑

การ เป็นหัวหน้าบางในสถานฝึก อาศัยคุณลักษณะและเงื่อนไขต่าง ๆ
ซึ่งมีหลายประการ กล่าวคือ

๑. เคยเป็นเพื่อนสนิทกับหัวหน้าบางมาก่อน เมื่อหัวหน้าบางคนเก่าจะ
ออกจากสถานฝึก เพราะครบกำหนดการฝึกอบรม หรืออาจจะ เป็นเพราะ เกร
และถูกส่งต่อไปสถานกักและอบรม ซึ่งจะจำกัดคือสรีระภาพมากยิ่งขึ้น เขาก็จะแต่งตั้ง
เพื่อนสนิทของเขาให้ เป็นหัวหน้าบางต่อ และกำชับให้ลูกน้องเกรงใจและทำตาม
หัวหน้าคนใหม่ แต่ทั้งนี้คนที่จะมา เป็นหัวหน้าคนใหม่ต้องมีความสามารถพอตัวทีเดียว

๒. เป็นผู้มีความสามารถในหลาย ๆ ด้าน คือสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
ได้ เพราะการทะเลาะวิวาทในระหว่างบางเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ หัวหน้าสามารถ
ตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการ โอนอ่อน โดยเจรจากับหัวหน้าของอีกบางหนึ่ง หรือจะใช้
ไม้แข็งจัดให้มีการต่อสู้ การยอมยวหรือลงเหล็ก (คือแทงกันด้วยเหล็กเหล้าให้
แหลม) ระหว่างคู่ต่อสู้ของทั้งสองบาง หรือต่อสู้กันเป็นแบบมวยหมู่ตะดุมบอนกัน
หัวหน้าเองก็ต้องมีความสามารถเฉพาะตัว พหุ มที่จะต่อสู้แทนลูกน้อง เมื่อมีความ
จำเป็น เช่น เมื่อลูกน้องสู้ฝ่ายตรงข้ามไม่ได้

๓. ระยะเวลาของการอยู่ในสถานฝึก เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องพิจารณาคด้วย
เด็กที่อยู่ในสถานฝึกมานานตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป จะรู้จักคนมาก เข้าใจชีวิตความเป็น
อยู่ในสถานฝึก จึงมักจะ เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่เด็กใหม่รุ่นน้องที่เพิ่ง เข้ามาซึ่งมี
แต่ความประหม่ากลัว และหวั่นวิตกภัยที่จะเกิดขึ้นแก่ตน คนที่อยู่มานานจึงมักจะได
รับยกย่องให้ เป็นหัวหน้าบางคอยควบคุมดูแลและปกป้องเด็กอื่น

^๑ Clemmer, The Prison Community, p. 134.

นอกจากนี้ ยังรวมถึงเด็กที่ถูกส่งเข้ามาในสถานฝึกฯ หลายรอบด้วย เพราะแสดงว่าเป็นเด็กกวนต่อชีวิตของการกระทำผิด เมื่อออกจากสถานฝึกฯ ก็กระทำผิดซ้ำอีก จนถูกส่งเข้ามารับการฝึกอบรมซ้ำหลายรอบ มีความคุ้นเคยกับสถานฝึกฯ รู้จักเจ้าหน้าที่และเด็กข้างต่าง ๆ ในสถานฝึกฯ ตลอดจนรู้อาจจะดำเนินชีวิตในสถานฝึกฯ อย่างไรจึงจะอยู่อย่างไม่เดือดร้อน

๔. คุณสมบัติอื่น ๆ ซึ่งอาจจะได้แก่บุคลิกภาพของหัวหน้าบางเอง คือ หัวหน้าบางจะต้องเป็นคนเข้มแข็ง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ใจดี โอบอ้อมอารี คอยช่วยเหลือเพื่อน ๆ ในบางของตน แม้แต่เด็กต่างจังหวัดหรือเด็กคนอื่นที่ไม่มีญาติมาเยี่ยม หัวหน้าบางก็อาจแบ่งอาหารและเครื่องใช้บางอย่างให้ตามสมควร ซึ่งเป็นการสร้างบารมีให้กับตัวเอง เหล่านี้เป็นบุคลิกลักษณะเฉพาะตัวของหัวหน้าเอง หรือในทางตรงข้าม หัวหน้าบางอาจจะมีท่าทีที่แข็งกร้าว มีความเหี้ยมโหด อันทำให้เด็กคนอื่นในบางมีความเกรงกลัวมาก

ดังนั้น ตัวกำหนดที่สำคัญของการ เป็นผู้นำหรือหัวหน้าบาง ก็น่าจะได้แก่ ความสมบูรณ์พร้อมในการประกอบอาชีพกรรมหรือการกระทำความคิด และการได้เคยอยู่หรืออยู่ในสถานฝึกฯ มาแล้ว เป็นเวลานาน นอกจากนี้ยังรวมถึงลักษณะนิสัยของความก้าวร้าวและรุนแรงอีกด้วย

อาจจะเป็นไปได้ว่า การที่เด็กในบางมีความรู้สึก ร่วมเป็นกลุ่มเดียวกัน มีการทำกิจกรรมในสถานฝึกฯ ร่วมกัน และยึดถือค่านิยมของวัฒนธรรมย่อยในกลุ่มของตนนั้น อาจจะสนับสนุนให้เกิดการต่อต้าน ไม่ยอมทำตามกฎเกณฑ์และระเบียบวินัยของสถานฝึกฯ^๑ แต่กลับไปทำตามกฎข้อบังคับของบางมากกว่า

^๑ เหมือนกับที่ปรากฏอยู่ในผลงานของ Clarence Schrag, "Leadership Among Prison Inmates," American Sociological Review, 19 (February 1954) : 41.

การได้รับสถานภาพของการ เป็นผู้นำ เป็นขบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป ตามลำดับ ไม่มีมาตรการวัดที่แน่นอน ทราบใจที่รวมกลุ่มกันไว้ก็อาจจะมีระดับ ของความสัมพันธ์ของกลุ่มปฐมภูมิถึง ๒๐ เปอร์เซ็นต์ แต่เมื่อใดก็ตามที่เกิดความ ชัดแย้งขึ้นภายในกลุ่มก็จะเกิดการ เปลี่ยนแปลงในเรื่องของบทบาท และมีหัวหน้า ใหม่เข้ามาแทนที่^๑

บางครั้ง การที่เค็กอยากมีบางและมีหัวหน้าบาง ก็เพื่อเป็นการหนีจากความจำเจซ้ำซากของชีวิตที่ต้องถูกกักขัง ซากอิสรภาพ โดยหัวหน้าจะให้ความ สนุกสนานตื่นเต้น^๒ อันอาจจะได้แก่การ กระทำฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของสถานเฝ้ากัก และการ ก่อความไม่สงบภายในสถานเฝ้ากัก อย่างไรก็ตาม สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่ แน่นนอน เมื่ออยู่ไปนาน ๆ เข้าสิ่งที่เคยเป็นสิ่งสนุกสนานอาจจะน่าเบื่อก็ได้ และ เมื่อใดก็ตามที่บางถูกก่อกวนหรือเกิดความขัดแย้งกัน ความผูกพันที่เค็กมีต่อบางจะ สลายลง ดังนั้น โดยลักษณะธรรมชาติแล้ว การ เป็นหัวหน้าบางอาจจะมีลักษณะไม่ แน่นนอนได้ หัวหน้าจะยังคงรักษาอำนาจไว้ได้จนกว่าจะเกิดความไม่ เป็นระเบียบ ขึ้นภายใน อันอาจจะเนื่องจากตัวหัวหน้าเองมีพฤติกรรมที่ผิดความคาดหมายของ สมาชิก ซึ่งเป็นเหตุผลเพียงพอที่จะทำให้มีหัวหน้าใหม่ ซึ่งมีความสามารถและมี บุคลิกลักษณะเป็นที่ยอมรับของบางอย่างแท้จริง และหัวหน้าคนใหม่ก็จะเป็นหัวหน้า ไปเรื่อยจนกว่าจะเกิดการ เปลี่ยนแปลง อันเนื่องจากพฤติกรรมของเขาและการ เปลี่ยนค่านิยมของบาง จะหมุนเวียนกันเช่นนี้เรื่อยไป

^๑ Clemmer, The Prison Community, p. 142.

^๒ Ibid., p. 143.

ความสัมพันธ์กันในกลุ่ม เด็กและเยาวชน

เมื่อเข้ามาอยู่ในสถานศึกษา ในระยะแรก ๆ เมื่อมีเวลาว่าง บางคนก็จะอ่านหนังสือ บางคนเล่นไพ่ ฟังวิทยุ หรืออยู่เฉย ๆ และเมื่อเข้ามาอยู่ไ้สัก ๒-๓ เดือน ก็มักจะเล่าประวัติชีวิตของตนเองสมัย เมื่อยังอยู่ข้างนอกให้ฟังซึ่งกันและกัน และหลังจากนั้นก็คุยกันเฉพาะ เรื่องหรือคนในสถานศึกษา หรืออาจจะวางแผน โจมตีศัตรูของคน หรือวางแผนหนีออกจากสถานศึกษา ก็เป็นได้

เรื่องที่คุยกันมักจะเป็นเรื่องดังนี้

๑. คำวิจารณ์เกี่ยวกับเจ้าหน้าที่ในสถานศึกษา
๒. คำวิจารณ์เกี่ยวกับการติดต่อกับเจ้าหน้าที่และคนอื่น ๆ ในชีวิตประจำวัน
๓. คำวิจารณ์เกี่ยวกับสิ่งที่ เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่นงานที่ตนกำลังเรียน หรือฝึกอยู่ และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอันใกล้
๔. คุยกันเกี่ยวกับลักษณะการ กระทำผิด หรือคดีที่ก่อขึ้นจน เป็นเหตุให้ถูกส่งตัวเข้ามาอยู่ในสถานศึกษา

สิ่งที่น่าสนใจ เกิดขึ้นในระหว่างการติดต่อสื่อสาร กันก็คือ มีการใช้ศัพท์ แสดงในระหว่างการสนทนา ซึ่งเป็นผลจากกระบวนการ เรียนรู้ในหมู่เด็ก จุดประสงค์เพื่อที่จะสร้างความสนุกสนานในการติดต่อสื่อสาร หรืออาจต้องการสร้าง ภาษาเฉพาะภายในกลุ่มของตน เพื่อที่คนกลุ่มอื่นจะได้ไม่เข้าใจ และยังเป็น การสร้างความรู้สึกของการ เป็นหมู่ เป็นพวกเดียวกันอีกด้วย มีคำหลายคำซึ่งเด็กทุกคน ในสถานศึกษารู้จักดี เช่นคำว่า "เด็กจี้" หรือ "ไอ้นิว" หมายถึงคนที่เด็กในสถานศึกษา ส่วนมากไม่ชอบหน้า เพราะ "เด็กจี้" หรือ "นิว" คือเด็กที่มักจะทำตัว เป็นเสมือน นักสืบให้กับทางเจ้าหน้าที่ของสถานศึกษา คือเมื่อเห็นเด็กคนใด กระทำผิด เช่นเสพยา ก็จะรายงานให้ทางเจ้าหน้าที่ทราบ ซึ่งเจ้าหน้าที่ก็จะมาลงโทษเด็กที่กระทำความผิดนั้น ดังนั้น เมื่อลับหลังเจ้าหน้าที่ "เด็กจี้" ก็มักจะดูรังแก บางครั้งอาจ โคนแทงจน เลือดตกยางออก

แม้กระนั้นก็ตาม ก็ยังมีเด็กหลายคนสมัครใจจะเป็นเด็กจี้ โดยให้เหตุผลว่า การคบหาสมาคมกับเจ้าหน้าที่ดีกว่าคบเพื่อนในนั้น เพราะอาจจะได้รับการปลดปล่อยออกไปเร็ว และเด็กพวกนี้เห็นว่าเด็กอื่น ๆ ในสถานฝึกอบรมนั้นไม่มีความจริงจัง จะมาสนิทสนมคุยก็ต่อเมื่อของกินของใช้เท่านั้น ดังนั้น ควรเข้ากับฝ่ายเจ้าหน้าที่จะดีกว่า เพราะจะให้ความช่วยเหลือได้มากกว่า

ความสัมพันธ์ในกลุ่มเล็ก ๆ ของเด็กแต่ละกลุ่มนั้น ส่วนมากจะมีความสนิทสนมกันมาก เด็กอาจจะแบ่งงานกันทำ เช่น คนหนึ่งซักผ้า คนหนึ่งหาเงินซื้อบุหรี่ (โดยการพนัน) และอีกคนหนึ่งหาทางเอาข้าวขึ้นมากินบนหอ (ซึ่งผิดระเบียบของหอ) เป็นต้น เด็กทุกคนมีความรู้สึกว่าจะต้องรับผิดชอบต่อชีวิตของตนเอง แม้ก็บางครั้งเด็กบางคนอาจจะไม่พอใจเพื่อนในกลุ่ม แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ เพราะการแยกตัวออกมาโคดเคี้ยว โดยไม่ยอมรับวัฒนธรรม ร่มยอบในกลุ่มจะเป็นเหตุให้ถูกทอดทิ้ง และประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตในบ้านกรง

ในยามว่าง เช่นวันเสาร์ตอนบ่ายหรือวันอาทิตย์ ซึ่งเด็ก ๆ ไม่ต้องเรียนหนังสือ หรือฝึกอาชีพ เด็กจะหาความสุขและพักผ่อน โดยการ เล่นการพนัน ต่อยมวย คุยทีวี เล่นกีฬา เขียนจดหมาย เล่นดนตรี อ่านหนังสือ นอน รวมเพศเดียวกัน หรือวางแผนหนีออกจากบ้านกรง

ความสัมพันธ์ของเด็กกับเพื่อนในกลุ่มของตน โดยเฉพาะ กลุ่มเพื่อนเล็ก ๆ ที่นอนด้วยกันจะเพิ่มพูนมากขึ้น ทั้งนี้เพราะต้องกินนอนด้วยกัน บางคนยังเข้าเรียนวิชาสามัญหรือฝึกอบรมวิชาชีพลักษณะเดียวกัน จึงต้องเจอกันสม่ำเสมอทุกวัน เด็ก ๆ จึงมีการพูดคุยกันอยู่เสมอ ๆ เรื่องที่คุยกันก็มักเป็นเรื่องสนุกสนาน โทกกันเล่น โดยเฉพาะเด็กที่มีประสบการณ์ในการกระทำผิดมาก ก็มีเรื่องเทคนิคและวิธีการต่าง ๆ ในการกระทำผิดเล่าให้เพื่อนฟังได้หลายเรื่อง ตัวอย่างเช่น เด็กคนหนึ่งจะเล่าให้เพื่อนฟังว่า

"ไปวิ่งราวสร้อยคอบนรถไฟ โดยที่ผู้วิ่งรถไฟตามระเบียบ
เมื่อขึ้นไปบนรถไฟจะมองหาเหยื่อ เมื่อเห็นเหยื่อที่ต้องการ ก็จะเขา
ไปนั่งประกบควาย สักพักหนึ่งจะกระซอกสร้อย แล้ววิ่งกระโดดรถไฟ
ลงมา แคมบังเอิญโคกลงมาใกล้กับสถานีตำรวจ จึงโดนรวบ..."

เด็กอีกคนหนึ่ง ก็จะเล่าเรื่องการลวงกระเป๋าสตางค์

"เคยไปเดินแถวพระโขนง ผู้คนแน่น ผู้หญิงชอบถือกระเป๋าสตางค์
สะพายไหล่ เมื่อคุณแล้ววาทองการลวงกระเป๋าสตางค์ของคุณไหน ก็จะให้เพื่อน
ไปเดินเบียดผู้หญิงใหม่ใกล้ เมื่อเข้าไปใกล้แล้ว ก็จะค่อย ๆ เปิดกระเป๋าสตางค์
ลวงดูไปเอากระเป๋าสตางค์ออกมาอย่างนุ่มนวลที่สุด แต่ถาลวงกระเป๋าสตางค์
ของผู้หญิงก็ลำบากหน่อย เพราะกระเป๋าสตางค์อยู่กระเป๋าลังของกางเกง
ของใช้ฉันมีมือคอย ๆ คั่นกั้นกระเป๋าสตางค์ให้กระเป๋าสตางค์ไหลขึ้นมา แล้วจึงดึง
กระเป๋าสตางค์ออกมาอย่างเบาที่สุด"

ส่วนเรื่องการวิ่งราวสร้อยแถวเขาวราชมีเรื่องเล่าดังนี้

"ไปยืนคักที่มุม ๆ หนึ่ง พอเหยื่อที่ต้องการผ่านมาก็จะกระตุก
สร้อยทันที เหยื่อก็คะรอง โวยวาย บางครั้งคนที่ผ่านมาพบ หรือพามา
เลือก (คือพลเมืองดี) ก็จะมาช่วยเหลืวิ่งไล่ตาม จึงต้องเอาเพื่อนไป
ผสมในการไปกระตุกสร้อย เพื่อให้เพื่อนคอยชักขวางไม่ให้พามาเลือก
วิ่งไล่ตามมาทัน"

เด็กหลาย ๆ คนในสถานฝึกฯ ยอมรับว่าตั้งแต่เข้ามาอยู่ในบ้านกรรณา
ได้เรียนรู้อะไรหลายอย่างเพิ่มเติม (นอกเหนือจากวิชาความรู้) ซึ่งเป็นสิ่งที่ตน
ไม่เคยรู้มาก่อน สิ่งที่เพื่อนเล่าตนเองก็จำคิใจมาก บางครั้งก็คิดไว้ในเวลา
ข้างหน้าเมื่อพ้นโทษไปแล้ว ถ้าตนตกอับหรือเกิดความจำเป็นขึ้นมาจริง ๆ ก็อาจ
จะลองเอาวิธีการของเพื่อนไปใช้หามาหากินบ้าง ไม่ว่าจะเป็นการวิ่งราว กระตุก
สร้อย การขโมย ปล้นจี้ หรือจำหน่ายเฮโรอีน เป็นต้น

ในเรื่องการต่อสู้ทำดีทำค้อยของเด็กในสถานฝึกฯ ก็เกิดขึ้นเป็นประจำ
เพราะเด็กกระทบกระทั่งกันได้ง่ายมาก เช่น ในเรื่องการแบ่งของกินของใช้หรือ
ขโมยของกินของใช้กัน และในอีกแง่หนึ่งเด็กชอบทำค้อยกันเพราะชีวิตในบ้านกรรณา

จำเจและน่าเบื่อหน่าย เมื่อมีการทำคลอดคู่กันครั้งใด จึงมีเด็กมาช่วยเชียร์กัน
แน่นไปหมด ในเวลากลางคืนเมื่อ ออกพ้นสายตาของเจ้าหน้าที่ เด็กต่างบางกัน
มักจะยกพวก ก่อขยตะลุมบอนกัน เด็กบางคนอาจถูกเพื่อนลอบตีหัว เพราะความ
ไม่ชอบหน้า

ในการต่อสู้ที่เด็ก ๆ เห็นเป็นของน่าสนุกสนานนั้น แท้จริงถ้าหากพลาด
ไปก็อาจจะถึงแก๊สวิตไต เช่น การต่อสู้ลงเหล็กจับกันเป็นคู่ ๆ เอาเหล็กที่ขโมยมา
จากห้องฝึกช่าง เหล่าให้แหลมโลดตีเมแทงกัน กติกามีอยู่ว่าห้ามแทงเหนือหน้าอก
ห้ามใช้เหล็กพันหรือเหวี่ยง ให้แทงกันตรง ๆ คู่ที่จะให้ลงกันได้นั้นควรจะมีรูปร่าง
พอ ๆ กัน ไม่ให้ใครเปรียบเสียเปรียบกันมากนัก เหล็กที่จะมาแทงกันต้องมีขนาด
เท่ากันด้วย ผู้ที่ใดแผลมากกว่าก็จะเป็นฝ่ายแพ้ บางครั้งฝ่ายที่แพ้มากเจ็บมาก
ทางบ้านภรรยาจึงต้องส่งให้แพทย์ของศาลหรือโรงพยาบาลทำการรักษาพยาบาล
เคยปรากฏว่ามี เด็กถึงแก๊สวิตไตด้วยเหมือนกัน

เรื่องการกระทำผิด ผิดกฎ เกณฑ์ของสถานฝึกที่กำหนดไว้นั้น เกิดขึ้นอยู่
เสมอ ๆ ยิ่งกระทำความผิดซ้ำก็ยิ่งมีการลงโทษหนักขึ้น เช่น เพิ่มจำนวนครั้งของการ
เรียนมากขึ้น ทำโทษให้ทำงานโยธา หรืองานเกษตรหลายวัน และงดญาติเยี่ยม
เป็นเวลานานก็ตาม แต่เด็กก็ไม่หวั่นเกรง กระทำผิดซ้ำกันอยู่เสมอ สังเกตได้
จากการ ลักลอบนำผงขาว เข้ามานึกในบ้านภรรยาถิ่นอยู่เป็นประจำ อาจจะโดยการ
ให้เพื่อนแอนนำเข้ามาให้พร้อมกันของอื่น ๆ ที่เอามาให้เพื่อนมาเยี่ยม หรืออันคั้น
ให้เพื่อนหรือชาวบ้านแถวนั้นไปผงขาว เข้ามานึกในสถานฝึกฯ ถ้าไม่ใช่ผงขาวก็เป็น
เรื่องการ คมทินเนอร์ ปรากฏว่าจะมี เด็กักคทองช่างชโมยทินเนอร์หรือน้ำมันกาซ
ใช้ผ้าชุบทินเนอร์แล้วมาฉีกแบ่งกันคมในนอนอน เด็กกระทำผิดในเรื่องยาเสพติด
จะถูกลงโทษอย่างหนัก แต่เด็กเหล่านั้นก็ยอมเสี่ยงกับการถูกลงโทษ เพราะคัมค
ที่โคเสพนเมามาย บางครั้งเมื่อครูฝึกเอาตัว เด็กที่เป็นคนักคทองช่างหรือเป็นคว
ต้นเหตุไม่ได้ ก็จะทำโทษโดยการ เขียนเด็กหมุดทุกคนในช่าง เรียกว่าตีข่าง

การกระทำผิดเกี่ยวกับเรื่องเพศ มีตัวอย่างให้เห็นได้ชัดอย่างหนึ่ง คือ ความอยากของเด็กที่เสพติดผงขาว ทำให้ไม่รู้จักเกรงกลัวต่อการลงโทษ กล่าวคือ ในวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๒๐ ซึ่งเป็นวันที่ผู้วิจัยไปสังเกตการณ์นั้น มีเด็ก ๘ คน ถูกเขียน ๑๒ ที่ แล้วให้ส่งไปบ้านอุเบกขา (๕ ไร่) ซึ่งเป็นสถานกักและอบรม เพราะ ลักลอบเสพเฮโรอีน โดยมีเด็กข้างนอกโยนข้ามกำแพงเข้ามาให้ เด็กที่ติดยาก็นำ มาละลายน้ำแล้วใช้เข็มซึ่งขโมยจากโรงพยาบาลฉีดเข้าเส้น ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่จับได้ และในวันรุ่งขึ้นคือวันที่ ๒๕ กันยายน ก็มีเด็กอีก ๑๑ คน ลักลอบเสพผงขาว ซึ่งเป็นของที่แบ่งมาจากเด็กที่เสพในวันที่ ๒๔ กันยายน เด็กกลุ่มนี้ก็ถูกเจ้าหน้าที่ลงโทษ แล้วส่งไปให้ศาลตรวจเชื้อหาสาร เฮโรอีนทุกคน หลังจากนั้นก็จะถูกส่งตัวไปบ้านอุเบกขา (๕ ไร่) อีกทีหนึ่ง นี่แสดงว่าแม่จะทำโทษมากขึ้นเพียงใดก็ตาม เด็กก็มีใจหลายจำลงบางเลย

สำหรับความพยายามหนีออกจากบ้านกรุณาที่มีอยู่เสมอ ๆ เช่นกัน วิธีการที่ใช้ก็คือ เด็กจะนัดแนะให้เพื่อนเอามอเตอร์ไซค์มารับหน้าสถานฝึกอบรม เมื่อถึงเวลาญาติมาเยี่ยมและไต่ถามอนุญาตให้ขึ้นมาบนตึกอำนวยการได้ ก็จะวิ่งออกมาข้างนอก ขึ้นมอเตอร์ไซค์ของเพื่อนหนีไป บางคนก็เอาบันไดห้องโยธาพาดกับกำแพง แล้วปีนข้ามหนีไปแอบอยู่ในบ้านของชาวบ้านที่ไม่ถูกกับเจ้าหน้าที่ ชาวบ้านก็จะไม่ให้ความช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ในการบอกแหล่งที่ซ่อนของเด็ก อย่างไรก็ตาม เด็กส่วนมากไม่ยอมหนีแม่จะมีโอกาสก็ตาม โดยให้เหตุผลว่าไม่อยากเป็นคนเถื่อน เพราะทำบัตรประชาชนไม่ได้และอนาคตก็จะเสียหาย

การกระทำต่าง ๆ ที่ฝ่าฝืนกฎเกณฑ์ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นการพนัน เสพผงขาว คมทินเนอร์ ต่อยมวย ลงเหล็ก รวมเพศเดียวกัน ก็เป็นการทำไปเพื่อระบายความเบื่อหน่าย ความอึดอัดใจที่กักคั่นอยู่ในแทบทั้งสิ้น.